

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2950 — nočna 2994, 2994 in 2950

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Ček. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563; Zagreb št. 39.011; Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

SCLOVENECE

Naša de'avska vprašanja

Zadnje dni je naše časopisje polno razmotrivanj o delavskih vprašanjih. Nismo se pozabili velike rudarske nesreče v Hrastniku, ki nam je z vso grozoto zopet pokazala, kako življenjsko nevarno je rudarsko delo. V naših rudnikih so nadvse težki časi, ki trajajo že dve leti. Premogovna podjetja še vedno omejujejo svoje obratovanje, ker njih glavni konsument — železnice — ne jemljejo več onih količin premoga, kakor so jih jemale nekdanj. Deloma radi tega, ker so tudi zmanjšale svoje obratovanje radi utesnitve blagovnega prometa, na drugi strani pa železnice nabavljajo v vedno večji meri premog v državnih rudnikih, katerih je največ v Bosni. Zaradi vsega tega je kriza v naših rudarskih revirjih močnejša kot v drugih premogovnih revirjih naše države in ni odveč, če dan za dnem opozarjamo našo javnost na nevarno stanje, v katerem žive naši rudarji. Nikoder ni videti znaka, ki bi prinesel vsaj malo upanja v naše rudarske revirje, čeprav je beda prispela na vrhunec, tako da slabše ne more biti. Beda je tolikšna, da je tudi postrtovalno karitativno delovanje ne more bistveno olajšati. Treba bo velikih socialnih žrtv v bodočnosti, če nečemo, da nam rudarski revirji družabno in kulturno čisto ne propadejo. Potrebno bo temeljito revidirati vso našo gospodarsko politiko, da najdemo izhod iz krize, ki preti uničiti naše rudarstvo.

Ne moremo reči, da je v drugih rudnikih izven Slovenije položaj rožnat. Saj smo pred nedavnim čitali, kako dolgujejo nekateri rudniki rudarjem mezde že po pet mesecev in morajo rudarji za to tožiti podjetja. Pri nas vsaj dobe rudarji v redu mezde, čeprav jim ostane malo ali nič po odbitju najrazličnejših dajatev in stroškov. Te dni so se vršile v Beogradu konference zastopnikov delavskih zbornic iz vse države. Konference so se pečale z vsemi vprašanji, ki zanimajo ter teže naše delavstvo, zlasti pa s socialnim zavarovanjem, davčnimi in stanovanjskimi vprašanji ter organizacijsko pomoči za brezposelne.

Ponovljena je bila stara zahteva našega delavstva po zavarovanju za onemoglost, starost in smrt. Danes vlada sicer gospodarska kriza, toda nikdar še nismo čutili tako živo potrebe takšnega zavarovanja kot sedaj, ko ne padajo v breme družbi samo onemogli in starejši delavci ter njih rodbine, ampak tudi mladi delavci, katerih pridne roke čakajo na pošteno delo in zaslužek. Če bi v boljših letih, kot so sedanja, mislili na to, pa bi nam bilo prihranjeno v sedanjih težkih letih krize mnogo truda in skrbi za organizacijsko pomoči našim udelavcem. Koliko lažje bi bilo stališče naše družbe sedaj, če bi že prej imeli izdelano prepotrebno socialno zakonodajo. Toda danes ni čas, da bi samo obžalovali, da tega in onega še nismo storili, sedaj je čas, ko moramo z vsemi silami takoj začeti na spopolnitvi naše socialne zakonodaje, sicer bodo sledila še hujša razočaranja. Se smo lahko optimisti in računamo, da se bodo razmere sčasoma vendarle obrnile na bolje, toda tedaj bodo zopet na vrsti drugi problemi in druga aktualna vprašanja, ki bodo zahtevala vsega našega dela. Ni izključeno, da se bo kriza znova ponovila in tedaj bomo bridko občutili, kaj smo zamudili. Zato so danes socialna in gospodarska vprašanja potrebna bolj kot kdajkoli prej rešitve, ker nam preti v dobi ostarelega kapitalizma razkroj, za katerega smernice ne vemo, kam bodo vodile.

Enako aktualno je sedaj vprašanje delavskih mezd in s tem stanovanjskih najemnin. Najemnine v naši državi so v primeri s predvojnimi odločno previsoke in smo v tem oziru ena najdražjih držav v Evropi. Skrajni čas je že, da se vpoštevata dejstva, da se še vedno niha meza delavstvu, čeprav opažamo na drugi strani že naraščanje prehranjevalnih stroškov za delavstvo. Stanovanjske najemnine so se znižale premalo in tvorijo še vedno prevelik odstotek izdatkov. Danes je kampanja za znižanje najemnin nekoliko zaspala, čeprav so razmere še vedno take, da bi bilo treba nekaj odločnega ukreniti. Seveda je med osnovnimi vprašanji cen stanovanj proučiti zlasti vprašanje obrestne mere, ki je za današnje čase krize previsoka. Tudi na privatno iniciativo se ni dosti zanašati z oziranjem na sedanje razmere na denarnem trgu. Zato je potrebno, da se za omiljenje stanovanjske krize mobilizirajo javna sredstva, katerih sicer danes primanjkuje, mnenja pa smo, da še niso v tem oziru izčrpane vse možnosti in da bi ne bilo nobenega izhoda več.

Glede socialnega zavarovanja stoji delavstvo na pravilnem stališču, da ga je treba decentralizirati. To je zahteva, katero dele z našimi delavci tudi poslodajalci in smo si v tem menda enkrat edini. Ta zahteva po decentralizaciji in samoupravi delavskega zavarovanja nima plemenske podlage, kakor bi jo hoteli nekateri tem stremljenjem podtakniti, ampak se ozira na dejanske potrebe našega socialnega zavarovanja in je tudi v skladu s tendenco, ki prevladuje na drugih poljih javne uprave. Posebno pa moramo pri bodoči reformi socialnega zavarovanja poudariti še zahtevo, da se naj ukine sedanja birokratizacija socialnega zavarovanja. Če so danes pritožbe proti socialnemu zavarovanju, izvirajo največ iz birokratizacije poslovanja v teh zavarovanjih. Zato mora biti pravilna deviza našega delavstva v boju za reformo socialnega zavarovanja: za decentralizacijo in proti birokratizmu socialnega zavarovanja.

V dobah gospodarske krize trpi največ delavstvo, posebno, če traja kriza tako dolgo, kakor je slučaj sedaj. Zato je delavski stan najbolj potreben zaščite. Zaščiten mora biti že v časih normalne konjunktore, še bolj pa mora biti zaščiten v času krize, ko skuša kapital prevladati s svojih ramen vsa bremena nanj. V teh dobah se vrši tudi najvažnejša preizkušnja dela dosedanjih in-

Pogajanja o vojnih dolgovih

Tudi Italija proti Ameriki

Rim, 6. dec. Danes ob dveh zjutraj se je končala seja velikega fašističnega sveta, ki je po dolgih razpravah na prejšnjih sestankih zavzel jeno stališče v zadevi evropskih dolgov napram Ameriki. Poudariti je treba takoj, da se je Italija, ki ni poslala v Washington oficijelne prošnje za moratorij, kakor so to storile Francija, Anglija, Belgija, s resolucije velikega fašističnega sveta dejansko pridružila svojim bivšim zaveznikom in da tudi obstoji enotna fronta evropskih dolžnikov napram Ameriki. Merda še važnejša je tista točka resolucije, ki ugotavlja svezu med reparacijami in medzavezniki vojni dolgov.

Resolucija se glasi:

Veliki fašistični svet je po podrobni razpravi o mednarodnem položaju in o dolgu Italije Zedinjenim državam, ki zapade v kratkem, odobril stališče, ki ga je zavzela vlada že od novembra 1922 v Londonu in nato v raznih govorih in člankih predsednika vlade v listu »Popolo d'Italia«, da je zaradi gospodarske obnove sveta nujno potrebna radikalna rešitev tega vprašanja s tem, da se ti dolgov kratkoročno ertajo. Svet dalje približa brezdvomno povezanost reparacij in vojnih dolgov tako s zgodovinskega kakor s političnega vidika, kajti ti dolgov so bili najeti v doseg skupnih ciljev. Italija z vojno ni dobila ne doma ne v kolonijah prav nobenega vira bogastva. Nadalje je treba denarno ravnovesje med narodi za vsako ceno ohraniti in odkloniti vsako kršitev. Svet poziva vlado, naj plača obrok, ki zapade 15. decembra, v znesku dolarjev 1.245.437 ali 24 milijonov lir, da s tem, če ne bo drugih dogodkov, omogoči in pripravi pot za mirno ureditev vprašanja italijanskih dolgov. Pogajanja za nov sporazum naj se takoj prične, tako da bo ob zapadlosti obroka dne 15. julija 1933 že

v veljavi nov sporazum, ki bo moral v smislu najnovejših izjav Hooverja in Roosevelta upoštevati dejanski in pravni položaj Italije, ker je ta danes povsem drugačen, kakor je bil ob prihiti prve pogodbe o vojnih dolgovih, ki jo je Italija točno izpolnjevala.

S tem, da vrhovni fašistični organ sklovesno izjavlja, da obstoji zveza med reparacijami in vojni dolgov, se je Italija postavila na stališče, ki ga že zastopata Francija in Anglija, da namreč pride lozanski dogovor glede reparacij ob veljavo v trenutku, ko bi Amerika zahtevala nadaljnje plačevanje svojih terjatev v Evropi. Nekdanji zavezniki so v Lozani pristali na znižanje nemških reparacij od 37 milijard na 3 milijarde mark, a se se v posebnem sporazumu dogovorili, da ne ratificirajo lozanske pogodbe, dokler Amerika ne erta ali vsaj primerno zniža svoje terjatve. Po objavi resolucije velikega fašističnega sveta ne more biti več nikakega dvoma, da ta sporazum še drži. Prav v tem pogledu bo resolucija neprijetna dirnila Nemčijo, ki noče o zvezi med reparacijami in medzavezniki dolgov ničesar slišati iz strahu, da bi v primeru, da Amerika ne pristane na nov sporazum glede svojih terjatev, prišel ob veljavo lozanski reparacijski dogovor.

Protifrancoski izbruh

Fašistična diplomacija je že računala s to okolnostjo in se je pripravila, da takoj parira udarec, ki bi lahko prišel iz Berlina. Ze v nedeljo je namreč izšel v glavnem glasilu fašističnega režima »Popolo d'Italia« članek o stališču Italije do sedanjih mednarodnih vprašanj, ki ga je prav gotovo napisal Mussolini sam. Tudi resolucija se sklicuje

na članke v »Popolo d'Italia«, med katere je treba seveda prišteti prav nedeljskega, gotovo je tudi, da je diktator Mussolini koncipiral resolucijo, preden je članek izšel. Ze januarja je Mussolini sam pisal v tem listu, da ne bo imela Amerika poguma zahtevati novega denarja od Evrope, ako bi zavezniki popustili napram Nemčiji glede reparacij. Nedeljski članek v »Popolo d'Italia« trdi, da ne bo Amerika popustila glede medzavezniki dolgov, dokler ne bo prepričana, da se ertani denar ne bo porabil v Evropi za oboroževanje. Toda prav v tem trenutku si daje Evropa slabo spričevalo. Razorožitvena konferenca se ne zgane z mrtve točke, edino en zmagovalce (Francija) noče priznati Nemčiji enakopravnosti; prav tako je bila v Franciji spuščena v morje najmodernejša vojna ladja in sestanek vojaških izvedencev male antante v Beogradu se gotovo ne zлага z razorožitvenimi nameni in prav v Franciji, ki je eden izmed največjih dolžnikov Amerike, se žene velika gonja proti razorožitvi.

Ta napad proti Franciji in njenim zaveznikom je imel očitno samo ta namen, da potolaži Berlin, ki ga resolucija velikega fašističnega sveta gotovo ni prijetno presenetila.

Ce bi morala Amerika plačati dolgove ...

Pariz, 6. dec. Glede na trdovratno vztrajanje Amerike na vračilu vojnih dolgov ugotavljajo francoski listi, da bi morala Francija dobiti od Amerike 525 milijard zlatih frankov — toliko znašajo namreč kapital in obresti francoskega posojila Ameriki za dobo Ludvika XVI., ki so jih Američani pozabili plačati, toda Francija je ta dolg izbrisala.

Pogajanja velesil za razorožitev

Malo upanja v Ženevi

Pariz, 6. dec. Z. Predstavniki Velike Britanije, Francije in Italije so se včeraj sporazumeli s ameriškim predlogom za sklenitev preliminarne razorožitvene sporazuma. Vse je sedaj odvisno od tega, če bo nemški zunanji minister von Neurath tudi pristal na ta sporazum, kar pa zelo dvomijo.

Tisk je v svojih poročilih iz Ženeve zelo skeptičen. »Petit Parisien« poroča, da se je MacDonald anooč najbrž prenegalil, ko je pri večerji vstal in pozdravil nemškega zunanjega ministra von Neuratha ter ga obvestil o stanju dosedanjih pogajanj ter izrazil upanje, da jih bo tudi Nemčija sprejela. Neurath je bil neugodno presenečen, vendar je v svojem govoru kljub temu mirno poudaril, da bo Nemčija vso zadevo še enkrat poprej lepo in v vseh podrobnostih premislila. Po večerji se je Neurath zelo ljubezljivo razgovarjal s Herriotom in Boncourjem. Bil pa je pri tem zelo previden in ni izdal

svojega mnenja o ameriškem načrtu. Dopolnilnik misli, da bo Nemčija odbila ameriški načrt, če v njem ne bodo izvršene značne spremembe. Izgledi na sporazum so sploh minimalni.

V južno Ameriko poide komisija

Zeneva, 6. dec. Z. Svet Zveze narodov se je drugič bavil s konfliktom med Bolivijo in Paragvajem in je na predlog predsednika Sveta sklenil, odposlati čimprej nevtrarno komisijo z obširnimi pooblastili na mesto spora. Obe stranki sta predlog sprejeli. Na predlog, da se takoj uvede premirje, je pristal samo zastopnik Bolivije, medtem, ko je predstavnik Paragvaja to odklonil ter izjavil, da je bil Paragvaj napaden, zaradi česar ne more pristati na premirje brez garancij, kajti zgodilo bi se lahko, da se pozneje sovražnosti zopet nadaljujejo.

Zasedanje Zveze narodov

Mandžurski spor

Zeneva, 6. dec. Danes se je otvoril v Ženevi na izrednem sestanku Zveze narodov debata o mandžurskem vprašanju. Kot prvi se je javil k besedi zastopnik Kitaja dr. Yen, ki je obrazložil stališče kitajske vlade, ki se naslanja na pogodbo o nedotakljivosti Kitajske, o katerih govori čl. 10 pakta in čl. 1 pogodbe deveterih velesil v Washingtonu. Naloga ZN je, da prisili Japonsko, da razpusti novo mandžursko državo in da obnovi tri kitajske vzhodne pokrajine, ki so bile opustošene. ZN naj izjavi: 1. da je Japonska prekršila pakt ZN in washingtonsko pogodbo, 2. da mora Japonska brez odloga umakniti svoje čete v železniško cono, 3. da ne prizna nobenega položaja v Mandžuriji, ki je bil dosežen s sredstvi, ki nasprotujejo paktu ZN in 4. da bo objavila poročilo za končno rešitev spora.

Japonski delegat Macuoka je uvodoma izjavil, da se Kitajska nahaja v polnem razsulu. Japonska je pokazala silno mnogo potrpežljivosti in ona ni kriva, da je prišlo do današnjega stanja. Lani se je Japonska poskušala približati Kitajski z neposrednimi pogajanjmi, toda brez uspeha. Japonska se ni obrnila na Zvezo narodov, ker od tam ni pričakovala nobenega uspeha. Kar se tiče Mandžurije Japan pred 18. oktobrom ni imel namena ustvarjati nove države. Danes je nova država ustanovljena, uživa simpatije vsega japonskega naroda, ki vidi v njej pravilno rešitev težav, ki so Japonsko mučile 40 let. Kitajska vlada stoji pod vplivom Sovjetov in njena moč se obsega samo del kitajskega ozemlja. V več kot polovici Kitajska vlada komunisti. Japonska noče, da bi zavladal tudi v Mandžuriji. Macuoka zahteva, da naj ZN proučava mandžurski spor iz tehle načel: 1. na vsak način se mora ohraniti mir na Daljnem Vzhodu,

2. napraviti se mora konec anarhiji na Kitajskem, 3. ZN prevzame odgovornost za izvedbo tega načrta.

Kitajci se umika'o v Rusijo

Moskva, 6. dec. Z. Uradno poročajo iz Cite, da je general Supinaven s svojo vojsko prekorčnil sovjetsko mejo. General in njegove čete so mejo prekorčnili pri postaji Mandali. Kitajski poveljnik je zahteval od šefa omenjene ruske postaje, da prepelje kitajsko vojsko na sovjetsko ozemlje. Ko je šef postaje to odklonil, so kitajski vojaki s silo odpremili vlakce čez mejo, kjer so jih sovjetske čete takoj razorožile in internirale. V prvem vlakcu je bil sam general Supinaven. Kitajci so imeli s seboj tudi mnogo talcev, katere pa so sovjetske oblasti takoj izpustile na svobodo.

Brezmadežno spočetje - veliki dijaški praznik

Jutri se bo dijaška mladina po vsem svetu zbirala okrog Marije, vzora čistosti in simbola novega življenja. Marija, izvzeta od izvirnega greha ne pozna slabih nagnjenj, porazov izkvarjenosti naše narave, ki je ranjena po izvirnem grehu! Kako resnična je beseda, da je strla glavo kaži, hudemu duhu, ki je povzročitelj vsega zla v nas! K brezmadežni se zateka mladina in ji kliče: Trahe nos, Virgo Immaculata, post Te curremus!

Zato je Brezmadežno Spočetje dan in veselje vsake plemenite in verne mladine. Na ta dan se naša dijaška mladina pripravlja že od ponedeljka sem. Ona tudi pričakuje, da bo z njo enako čutilo in sodelovalo ne samo vse katoliško dijaštvo, ampak tudi vsa ostala katoliško misleča in s Cerkvijo do teča javnost. In to ne samo 8. decembra na dopoldanski proslavi v veliki uniojski dvorani, ampak že zjutraj, ko nam bo v stolnici maševal, pridigal in sv. obhajilo delil naš Nadpastir. Zato se bo katoliška javnost po starih krščanskih navadah in do zadnjega tudi v Ljubljani udomečenih varovala na prasniki 2. de-

cembra in na Vigilijo 7. decembra vsega, kar bi motilo pobožno ubranost naše katoliške dijaške mladine in resnosti adventne dobe.

Neprimerno se nam zdi, da se nastavljaljo prav na predvečer takega praznika in to še v adventu veselice in še posebej plesne prireditve akademskih mladine! Gotovo bi bil za ples medicincev kal drugi dan pred adventom primernejši kot vprav predvečer Brezmadežne.

Izredni prejemki prom. oseb'a

Belgrad, 6. dec. AA. Ministrski svet je na predlog prometnega ministra odobril izpremembo pravilnika o izrednih prejemkih drž. namestencev prometnih ustanov, ki se izpolnijo s členom 87-a.

Po teh izpremembah in dopolnitvah glede na posebno vestno delo in eksponirano službo v generalni direkciji in v oblastnih direktoratih se dovolijo tle mesečni dodatki: generalnemu ravnatelju 2000 Din, pomočniku generalnega ravnatelja in ravnatelja oblastnih direktorij ter načelnikom gradbenega strojnega, prometnega in finančnega oddelka glavne direkcije državnih železnic pa po 1000 Din mesečne nagrade.

Otvoritev nemškega parlamenta

General nad maršala

Berlin, 6. dec. tg. Nemški državni zbor se je danes popoldne sestel k prvi seji. Radovedneje pred nastopom tokrat ni bilo tako veliko, kakor po nav. 4. ker je politična cesta zapra, tako da so smeli mimo samo oni, ki so se mogli izkazati. Narodnoscistični poslanci so zopet v svojih uniformah. Ob 15 so bile vse tribune prenapolnjene in tudi lože diplomatov so bile zelo zasedene. Ministrski prosilci so bili prazni, ker se kabinet nikdar ne udeležuje prve seje državnega zbora. Razprava dvorana je bila zasedena povsod razen onih 24 mest, za kolikor so je zmanjšalo število poslancev. Narodni socialisti so prišli v rjavih uniformah naprednih oddelkov ali pa v rjavih uniformah obrambnih štafov. Tudi njihovi častniki so na galerijah nosili prvi narodnoscistično uniformo. Samo starosini predsednik general Litzmann je prišel v črni obleki. Sprejeli so ga s kratkimi klici: »Heil«.

Izpad proti Hindenburgu

General Litzmann je najprej ugotovil, da je s 53 leti najstarejši član parlamenta, na kar je v predsedstvo imenoval 2 narodna socialisti, 1 nemškega nacionalca in 1 pristaja centroma. Nato je imel odprti govor, ki je bil izrazito političen. V najostrejši obliki in z direktnimi osebnimi besedami proti Hindenburgu je navajal, da se je pričakovalo, da bo državni predsednik povabil k sebi vladno Hiterja, voditelja najmočnejše politične stranke. Namesto tega pa je vodil navidezni boj, da ne bi prišel Hitler na vlado. Državni predsednik, ki je izrekel svoje popolno zaupanje Hermannu Müllerju, dr. Brüningu in Papenu, je odrekel tako zaupanje moži, v katerem vidijo milijoni Nemcev največjega in najboljšega vseh Nemcev, Hindenburg gre danes za to, da uide zgodovinskemu preložitju, da je nemški narod gonil v obup in v naraščajočo brezupnost.

Göring ostane predsednik

Po kratki razpravi o poslovnem redu, v kateri se je takoj pokazala bojevitost, so se začele volitve predsednika. Najprej se je smatralo, da bo narodnoscistični poslanec Göring izvoljen za predsednika državnega zbora šele v ožjih volitvah, ker so nemški nacionalci nastopili za svojega kandidata Grafa. Da je potem prišlo drugače, je morda pripisati nenadnemu nastopu komunistov, ki so mehurkrat izjavili, da bodo pri ožjih volitvah glasovali za socialnega demokrata, da s tem preprečijo izvolitev narodnoscističnega predsednika. Potem pa se je takoj pri prvem glasovanju izkazala večina za Göringa, ki je od 545 glasov dobil zase 279 glasov. S tem je bil Göring zopet izvoljen za predsednika državnega zbora. Za prvega podpredsednika pa je bil izvoljen član centroma Esser.

Kaj je prava vlada

Göring je imel nato nagovor, v katerem se je izrekal za parlamentarizem, pa so ga vedno motili z medklici in s smehom z leve strani. Göring je izjavil, da bo vodil svoje mesto v smislu poslovnosti.

Socialna beda brezposelnih

Izgredi v Italiji

Belgrad, 6. decembra. 1. Iz Milana smo dobili slededečo vest o velikih delavskih nemirih, ki so jih priredili brezposelni v raznih mestih Italije. Posebno burne in obsežne demonstracije so se vršile v raznih industrijskih centrih Italije. Tako je n. pr. prišlo te dni do velikih nemirov v Vidmu. Več sto brezposelnih delavcev je napravilo številne obhode po mestu ter se ustavilo nato pred magistratom, kjer so ogorčeno nastopili proti vladi in fašističnemu režimu ter zahtevali, da se jim da dela in kruha. Policija, ki je brezuspešno intervenirala,

Golobie-pismonoše

Ljubljana, 6. decembra. AA. Banška uprava dravske banovine razglasa: Ponovno se opozarja prebivalstvo na zakon o golobih-pismonoših, posebno pa na čl. 16 zakona z dne 12. maja 1928, objavljen v »Uradnem listu« št. 198/58 iz leta 1928, ki se glasi: Kdor založi goloba, opremljenega z obročkom na nogi, ali tudi brez obročka, toda s pismom pri njem, utrujenega ali ranjenega, ali ga najde mrtvega, mora o tem takoj, a najkasneje v 24 urah obvestiti najbližnjo orožniško postajo, če pa te ni v bližini, občinsko oblastvo, ter tam tudi oddati najdenega goloba s pismom, če je bilo pri njem. Postaja odnosno občinsko oblastvo mora oddati prejetega goloba in pismo s poročilom, kdo in kje jih je našel, po najkrajši poti najbližji divizijski komandi.

Kdor bo drugače ravnal, se bo kaznoval v mirni dobi z globo 1000 do 10.000 Din, v mobilnem in vojnem stanju pa poleg tega še z robijo do 5 let.

Osebnosti

Belgrad, 6. dec. 1. Iz železniške kurilnice v Skoplju je premeščen v kurilnico v Kruševcu strojevodja Aleksander Balog, iz glavnega železniškega skladišča v Batanji, je premeščen v železniško skladišče v Zagrebu oficijal 9. položajne skupine Rihard Slemenšek. Pri ljubljanskem železniškem ravateljstvu je upokojen vojni preglednik Ivan Mot. — Za rednega profesorja 2. skupine II. stopnje je postavljen na ljubljanski filozofski fakulteti dr. Karel Ostir, do sedaj izredni profesor 4. skupine I. stopnje. Za izrednega profesorja 4. skupine I. stopnje je postavljen na isti fakulteti dosedanjí docent dr. Anton Melik. — Za pomožnega referenta 6. skupine v prosvetnem ministstvu je postavljen Anton Skala, dosedanjí učitelj umobolnih otrok.

Belgrad, 6. dec. 1. S snočnim simphonem je odpotoval v Zenevo na izredno zasedanje Sveta Zveze narodov naš zunanji minister Boško Jevtić s soprogom.

Madrid, 6. dec. Zaradi neprestanega sneženja je reka Ebro pri Saragossi narasla za več ko 4 m. V Valencijških gorah so se pojavili volkovi.

Zagrebaška vremenska napoved: Pretežno oblačno, megljeno, najbrž padavine, hladno.

nega reda in parlamentarnih določb. Navajal je, da je parlament sedaj edino mesto, na katerem je mogoče izreči voljo nemškega naroda. Medtem, ko se je v zadnjem času toliko govorilo o avtoritativnem vodstvu države, mora on reči, da je Papenova vlada storila vse, da razumajemo pojem avtoritete v nemškem narodu. Edina prava avtoriteta pa je ona, ki se opira na zaupanje nemškega naroda, ne pa na bajonete. Če vlada misli, da bo na vsak sklep parlamenta, ki bi bil naperjen proti vladi, lahko odgovorila z razpustom parlamenta, je to morda v smislu formalnih predpisov ustave, ne pa v smislu duha te ustave.

Socialnodemokratski poslanec Löbe je o tem izjavil, da so izjave predsednika o parlamentarizmu in ustavi tako izvirne, da se jim je lahko priključiti in da bo mogoče ohraniti in obvarovati parlamentarne pravice in weimarsko ustavo. Ta izvajanja poslanca Löbeja so člani levece zopet sprejeli na znanje z zasmehom.

Pri volitvi drugega podpredsednika je dobil večino poslancev bavarske ljudske stranke Bach, za tretjega podpredsednika pa je bil potem izvoljen socialni demokrat Löbe. Nemškonaacionalni kandidat Graef pa je ostal v manjšini, ker so narodni socialisti glasovali proti njemu. Nemški nacionalci torej nimajo v predsedstvu nobenega zastopnika več. Po teh volitvah so predlagali socialni demokrati kot prvo točko dnevnega reda za sejo v sredo, da se prebija vladna izjava. Razprava je bila zelo živahna in je povzročila splošno veselje izraz poslanca Torglerja, ki je označil državnega kancelerja z izrazom: Pramo de Schleichera. Komunisti so predlagali, da mora biti na dnevnem redu seje v sredo glasovanje o ukinitvi socialnopolitičnih zveznih naredb, o nezaupnici proti Schleicherjevi vladi in o ukrepih za brezposelnost. Pri glasovanju so bili komunistični predlogi odklonjeni, pa tudi zahteva socialnih demokratov, da se da na dnevni red seje v sredo vladna izjava, je bila odklonjena proti glasovom socialnih demokratov in komunistov. Narodni socialisti so glasovali proti temu predlogu. Prihodnja seja bo jutri.

Politična opredelitev parlamenta

Berlin, 6. dec. tg. V državnem zboru se je konstituiralo danes sedem frakcij in tri manjše skupine, tako da razpolagajo narodni socialisti s 100 glasovi, socialni demokrati s 121, komunisti s 100, centrom s 70, nemški nacionalci skupno z vlogradniki in deželno zvezo 54, bavarska ljudska stranka s 20, nova frakcija, v kateri se nahajajo pristaki tehničnega sodelovanja, 11 pristavev nemške ljudske stranke, 5 krščanskih socialistov in 1 hanoveranec, pa šteje skupaj 17 mandatov, kmetiška stranka je zastopana s 3, nemška državna stranka z 2 in gospodarska stranka z 1 mandatom.

Nemški kap ital se vrača

Berlin, 6. dec. Položaj nemške narodne banke se je v zadnjem času znatno izboljšal. Zdi se, da se v Nemčiji vračajo kapitali, ki so svoj čas pobegnili v inozemstvo zaradi nesigurnosti nemške valute. Tedaj zagrešeni prestopki se sploh ne kaznujejo.

je bila takoj prisiljena, izpustiti dva aretirana demonstranta. Velike demonstracije so odjeknile po vsej Furlaniji, posebno radi neprijetnih napadov na režim. Tudi na Siciliji so bile v velikih skupinah burne demonstracije rudarjev v Caltanissetti, Leonfortu in Agrigentu. V hudih spopadih s policijo je bilo veliko število rudarjev ranjenih. Istotako so brezposelni delavci priredili v Anconi živahne demonstracije, katerih so se udeležile velike množice žena in otrok. Varnostne oblasti so demonstracije zadušile z največjo težavo.

Lačni pred Washingtonom

Pariz, 6. dec. O pohodu lačnih v Washington pričbujejo večerni listi tele podrobnosti: Brezposelni so imeli namen demonstrirati pred kongresom, toda policija jim je zaprla pot v mesto. Nekaj stotin jih je že prišlo do prvih ulic, policija se je tudi prišla z njimi prijazno razgovarjati, češ, odkod prihajajo in ali so morda res lačni, a jih je končno potisnila v predmestje, kjer so si postavili zastave šolore. Okoli mesta je zdaj zbranih okoli 2400 ljudi. Tolajajo jih njihovi voditelji z ognjevitimi govori in jim dajejo nasvete, kako bi se lahko skrivaj vrnili v mesto in demonstrirali pred Kapitolom. Nekí govornik je zatrjeval, da se brezposelni sploh ne bodo spustili v boj s policijo, temveč da se bodo dali pobiti na tla, ako bo imela policija pogum to storiti.

Drobne vesti

Belgrad, 6. decembra. 1. S 1. decembrom je bila na Sušaku ustanovljena samostojna erbskopravoslavna župnija za okraje Sušak, Crikvenica, Kastav, otok Krk in del delniškega okraja do Fuzin.

Belgrad, 6. dec. 1. Društvo »Putnike« organizira prvi zimski izlet v Slovenijo, ki bo trajal od 23. decembra do 1. januarja 1933. Izletniki bodo ob tej priliki posetili Bled, Bohinj in Kranjsko goro.

Belgrad, 6. dec. AA. Z odlokom notranjega ministra št. 40.401 z dne 30. nov. 1932 je prepovedan uvoz in razširjanje po naši državi knjige »Die tschechischen Legionäre in Sibirien«, ki jo je napisal general Zaharov.

London, 6. dec. Snoč je nastal v Sheffieldu ogenj. Tajto otroci so zgoreli.

Madrid, 6. dec. Znanje ministristvo poroča, da ga je poslaništvo v Argentini obvestilo o tem, da bo prihajal ameriški kongres leta 1934 v Seville.

Aleksandrija, 6. dec. Carinske oblasti so zaplenile 1500 kg prvostopenjskega hašiša, vrednega 60.000 funtov (podrug milijon Din).

Valencia, 6. dec. 12.000 kovinarjev je proglasilo stavko, ker jim nočejo zvišati mezd in znižati delovnega časa.

Nica, 6. dec. Član francoske akademije Eugene Brieux je umrl.

Atene, 6. dec. Stavka vozil se je razširila v vseh večjih grških mestih.

Dobra žarnica — cenena razsvetljava!

„Poceni“ žarnica — draga razsvetljava!

Tri žarnicah slabe kakovosti zamoremo prilestiti samo na parah. Zato pa je račun uporabe toka tem večji.

Kupujte poceni svetlobo — ne „poceni“ žarnice!

Kupujte torej samo dovršeno, svetlojako in ekonomično

TUNGSRAM - žarnico!

Ob prihodu koroških pevcev

Narodna pesem -

kulturni zaklad in brambni ščit koroških Slovencev

Kdor je bil slisal in ponovno poslušal, kdor se je približal in v dno duše pogledal onim, ki jo ves čas svojega življenja popevajo, ker je to njihova srčna potreba, kdor je videl in doživel spoznal deželo, kjer jo pojejo, nikdar je ne pozabi več, narodne pesmi koroških Slovencev.

Jugoslavanski svet se je z njo seznanil šele pred leti; pa je napravila pohod širom naše prostorne države in celo preko njenih meja, tako sijalen in zmagovit, kakor se nobena druga narodna pesem slovenska v tako kratki dobi. Da jo poje slovenska mladost, da jo prepeva staro in mlado v Sloveniji, je naravno; toda v Splitu, ali Kotoru, na Cetinju ali Kosovem polju je ravno tako znana kakor v Zagrebu ali Belgradu. In naši Nemci; itak večji del pomembni Slovenci, ki prepevajo, tudi če komaj razumejo slovensko, s tako vdanostjo in ljubeznijo, kot da bi bila njihova.

Narodna pesem koroških Slovencev je zaklad, ki so ga ustanovili in shranili oni stari očaki, ki so novo, osvojenjo zemljo okoli Vrbskega jezera in Ostrovice krčili; njih potomci pa so ga negovali in branili; je studenec, vedno živ in neusahljiv; ki iz njega danesnji rod sedaj, ko je osvetoženo in oživljajočega solca najbolj treba, pod obnovljenim robstvom črpa od dne do dne novih moči in sil, da se vzdrži na življenju. Naj bodo sovražni napadi še tako silni in pogosti, pred čarobno silo narodne pesmi se bodo razpršili v prah, kakor se lesena sulica zdrobi v ničvredne kosce ob jeklenem ščitu.

Če bi bila zemlja in rod koroških Slovencev v plebiscitu dobil širom velike Jugoslavije že tako poznana in popularna kot ata po plebiscitu postala naša, po silnem vplivu koroške slovenske narodne pesmi, bi že tedaj kakor danes, stala vsa Jugoslavija za koroškimi Slovenci, borečimi se za to našo državo; moralna in materialna pomoč in podpora bi bila dosegla večje mere in bi tudi izid ljudske glasovanja izpadel nekoliko drugačno.

Koroški Slovenci, ki tvorijo po plebiscitu sestaven del republike Avstrije, so, dasi že stoletja prej tega vajeni, izpostavljeni naravnemu in umetni še polenciranemu navalu ogromne sile nemštva. Edini sredstvi, ki jim moreta pod daniimi razmerami ohraniti slovenski materni jezik in slovensko samobitnost, sta slovenska pesem in slovenska molitev.

Četudi so brezsrčni oblastniki vrgli iz šole slovensko pesem in slovensko molitev, četudi jo sedaj skušajo zatreti celo v božjem hramu, iz slovenskega doma, izpod domače vaške lipe, izpod priproste kapelice, ki si jo je zgradil slovenski kmet na svoji lastni zemlji, jo do danes pregnali

niso mogli in je tudi ne bodo. Ni slučaj, da je cerkveni knez koroških Slovencev bavarskega rodu; nahajajo pa se med njegovimi služabniki ne samo po trgih, ampak tudi na deželi organi nemški duhovniki, ki celo ne morejo videti slovenskih vojaških spominskih plošč na cerkvah in nagrobnih napisov na pokopališčih. Toda, če so pruski Hakatisti izginili, osramočeni pred kulturnim svetom, bodo obmolknili tudi koroški; narod pa bo živel in njegova pesem bo odmevala po Rožu in Podjuni, kakor nekdanj.

Ohranitev slovenske tradicije, podedovane od roda do roda, koje glavna sestavna vsebina je zapopadana baš v sto in sto let stari narodni pesmi, pomeni ocvanje slovenskega življenja na Koroškem. Dokler se bo po koroških hribih in dolinah in jezerih razlegala slovenska pesem, tako dolgo bo živel tam jezik slovenski. Tudi tistim, ki se jih je že poprijel duh močnega nemškega sosedu, bo slovenska pesem podzavestno vedno še hranila zavest slovenskega pokolenja. Dokler bodo tam še znali peti:

„Slovenski smo fantje,
pri Dravci doma;
slovenskega duha,
slovenskega srca.“

tako dolgo za veliko mater Jugoslavijo duševno niso izgubljeni, pa naj jih od nje ločijo še tako visoke gore!

Ko je celovski gimn. profesor I. Šajnik, doma v Borovljah v Rožu, izdal besedilo koroških slovenskih narodnih pesmi, je izkopal in dvignil velik zaklad koroških Slovencev; slovenski komunisti, v prvi vrsti naš velezaslužni pok. Oskar Dav, so ta zaklad v idealizirani obliki izročili jugoslavanski javnosti, tako da dela danes po vsej naši državi prave čudeže; dobro je, da jih dela pri nas; še boljše in še bolj potrebno pa je, da jih dela še naprej tam, kjer je doma. Kdor bo izdal prvo pesmarico, obsegačo najboljše narodne pesmi koroških Slovencev, namenjeno slovenski šolski mladini na zasužnjem Koroškem, bo storil več za ohranitev slovenskega življa na Koroškem kot milijonska denarna podpora zmore.

Ojsterc — tako imenujejo domačini Obir — ima v Jugoslaviji svojo večno nevesto Ojstrico. Danes ju loči državna meja. Negovanje naše koroške narodne pesmi je obenem delovanje za tem, da bo pot z Ojstrice na Ojsterc prijetnejša, da se ohranijo in rešijo potučenja koroški Slovenci.

Dr. Franc Misič.

Državne finance v oktobru

Finančno ministristvo je pravkar objavilo statistiko o državnih financah v mesecu oktobru: Iz pregleda je razvidno, da so bili dohodki v oktobru višji kot v septembru. V septembru so znašali dohodki 497 milij. Din, v oktobru pa 598,5 milij. Din. Odstopok dohodkov v primeri s proračunom je narasel od 78,7% na 85,3%. Obenem pa so se povečali v še večji meri državni izdatki, in sicer od 457,9 na 565 milij. Din. Odstopok izvršenih izdatkov v primeri s proračunom je tudi narasel od 75,4% na 88,1%. V dohodkih državnih podjetij ni bilo znatnejših sprememb.

Skupno so v dobi od 1. aprila do 31. oktobra proračunskega leta 1932/33 znašali dohodki 3831,1 milij. Din ali 75,4% proračuna, izdatki pa 3411,6 milij. Din ali 72,2%. Od izdatkov odpade 2163,6 milij. Din na osebo, 1248 milij. Din na materialne izdatke. Seveda slika ni popolnoma točna, ker v faktične dohodke ni prišla vsota vozarinskih izdatkov, ravno tako še ni vploščen presežek dohodkov državnih posestev Belje in Topolovac ter Državne hipotekarne banke. Na drugi strani pa se je vsota likvidnih računov pri blaginjah povečala od 251,2 na 289,3 milij. Din za dobo april-oktobar po proračunu za 1932/33.

V mesecu oktobru je bil največji odstotek državnih izdatkov izvršen v skupinah: vrhovna drž. uprava, pokojnine in invalidske podpore, državni dolгови ter ministristvo socialne politike in narodnega zdravja. Med dohodki je bil dosežen najvišji odstotek pri neposrednih davkih, zlasti pri terjanih dolgovanih davkov. Med važnimi davčnimi viri je omeniti, da so dale carine 68,1% proračunske vsote.

Skupna slika državnih financ za prvih sedem mesecev tekočega leta kaže, da je bilo vterjanih mnogo zaostalih davkov. Visok odstotek so dosegli tudi trošarina in monopol, manjši pa je bil donos železnice in post. Kar se tiče izdatkov, je bil proračun prekoračen za vrhovno državno upravo ter pokojnine in invalidske podpore. V tej poslednji skupini je bilo stvarno porabljenih nad 100 milij. več kakor je določal proračun za prvih sedem mesecev 1932/33. Najmanjši odstotek izdatkov v primeri s proračunom je bil zabeležen pri gradbenem ministristvu s 35,3%, pri ministristvu fiščne vgaže naroda ter ministristvu prometa. Tudi proračun za državne dolgove je bil izvršen samo s 50,5%. Pri državnih podjetjih izkazuje le državna tiskarna v Belgradu presežek dohodkov v primeri s proračunom, pri vseh ostalih podjetjih pa so bili stvarni dohodki manjši kot proračun. Med važnimi skupinami državnih podjetij je omeniti, da so gospodari dali le 40% proračunane vsote. Odstotek izdatkov je bil največji pri Poštni hranilnici s 107,85, naj-

manjši pa pri sladkor, tovarni v Čukarici s 45,5%. Slika državnih financ v tekočem proračunskem letu je bila naslednja (v milij. Din):

	Splošna državna uprava.	
	Prorač.	Faktični
	dohodki	izdatki
April-maj-junij	1803,8	1241,7 1519,5
Julij	631,3	465,3 427,1
August	631,3	495,1 451,6
September	631,3	497,0 457,9
Oktober	631,3	538,5 556,0
Skupno	4118,8	3331,1 3411,6

	Državna gospodarska podjetja.	
	Dohodki	Izdatki
	prorač.	faktič.
April maj-junij	1125,3	896,1 937,0 873,2
Julij	375,1	214,9 312,3 273,1
August	375,1	275,6 312,3 277,7
September	375,1	293,5 312,3 308,8
Oktober	375,1	302,2 312,3 317,2
Skupno	2625,6	2010,5 2186,1 1969,7

Odlikovan'a

Belgrad, 6. dec. 1. Z zlato kolajno sta odlikovani: Ivana Lepanier-Remec in Alojzija Gitelj-Cuk, obe uradnici pri Javni borzi dela v Ljubljani. — Z redom sv. Save III. stopnje je odlikovan Valerijan Učak, prior nemškega viteškega reda, z redom sv. Save IV. stopnje Terezina Jenko, dr. Jozip Hočeva, primarij banovinske bolnišnice v Brezicah, z redom sv. Save V. stopnje dr. Groyer-Jenkova, zdravnica v Ljubljani, dr. Franjo Račelj, pomožni zdravnik v zdravilišču na Golniku, z redom Jugoslovenske krone V. stopnje dr. Robert Neubauer, Brežice, Kviterija Smuk, sestra splošne državne bolnišnice v Ljubljani, Ignacija Brizelj, sestra splošne bolnišnice v Ljubljani, Ivanka Kremžar, sestra banovinske bolnišnice v Brezicah, Ana Mohorko, sestra bolnišnice v Ptaju, Roza Koprivce, sestra splošne bolnišnice v Mariboru, Matilda Borze, sestra bolnišnice v Mariboru, Davorina Kozobert, šofinja kuhinje zdravilišča na Golniku, Cirila Beraček, sestra-zdravnica zdravilišča na Golniku, s srebrno kolajno Avguštna Primec, sestra ženske bolnišnice v Novem mestu, Pavla Fidler, sestra splošne bolnišnice v Celju, Emilija Kocjan, sestra javne bolnišnice v Celju.

Dunajska vremenska napoved: Ne bo nobene bistvene spremembe, večinoma zelo oblačno, temperatura bo polagoma padala.

Dve kazenski razpravi

Ljubljana, 8. decembra.

Velika razprava na dvorani št. 79 na ljubljanskem deželnem sodišču. Sodi sodnik-posestnik s. o. s. g. Jakob Jerman. Državni tožilec dr. Hinko Lučovnik. Razprav je bilo mnogo. Najprej je vstopilo v dvorano pet mladih kmečkih fantov. Bili so: 19 letni zidar Ignac Gradišek iz Smartnega pri Litiji, 27 letni posestnikov sin Jože Strojanc z Brega pri Litiji, 18 letni krojaški pomočnik Ivan Meke iz Smartnega pri Litiji, 19 letni mizarški pomočnik Pavle Zupančič iz Smartnega pri Litiji in 24 letni posestnikov sin Tone Zupančič iz Gradiša pri Litiji. Vsi še nezakazani. Državni tožilec je proti njim naperil obtožbo, da so zakrivilo prestopke po členu 19 zakona o zaščiti javne varnosti in reda v državi na ta način, da so 8. junija letos, gredeč na okrajno glavarstvo v Litijo, nosili zelene kravate v znak pozivanja in ščuvanja, da bi se ustvarilo javno mnenje, da je treba obstoječi pravni red nadomestiti z drugim in da je zadnji obtoženec Ignacu Gradišku in Pavlu Zupančiču preskrbel in prodal zelene kravate.

V razlogih navaja kratka obtožnica, da so varnostna oblastva opazila, da po nekaterih krajih, zlasti po Gorenjskem, nosijo osobito pristaši bivše SLS na izkivalen način zelene kravate. Nošnja zelenih kravati je zlasti prišla posebno ostentativno do izraza pri številnih demonstracijah in organiziranih napadih na orožnike, ki so se vrstili v zadnjem času in kjer so bili udeleženci opremljeni s kravatami zelene barve. Obtožnica dalje sklepa, da je obstojala tajna organizacija, ki ima za cilj spremembo sedanjega obstoječega režima in pravnega reda in da je bila zelena kravata znak za medsebojno spoznavanje.

Zagovor obtožencev.

Prvi obtoženec Ignac Gradišek je na javni razpravi izjavil: »Nisem imel nobenega pojma, kaj bi zelena kravata pomenila, zlasti pa ne o tem, da se naj s tem znakom spremeni obstoječi pravni red. Kravata se mi je dopadla, ker je bila poceni. Na politiko se ne razumem.«

Državni tožilec: »Zakaj ste si jo dali prav v nedeljo?«

Obtoženec: »Nedelja je bila. Pa lepa je bila.«
Drž. tožilec: »Zandarij pravijo, da ste nasprotnik sedanjemu režimu! Kaj pravite k temu? Ali ste bili pri Orlih?«

Obtoženec: »Ne! Sploh nisem bil pri nobenem društvu.«

Drugi obtoženec Jože Strojanc: »Kravato sem kupil od nekega krošnjarja. Bil sem na velesejmu v Ljubljani. Krošnjar je imel le zelene kravate in mi je rekel, da so sedaj moderne.«

Branilec dr. Marko Natlačen: »Zelena barva je bila letos sploh moderna!«

Drž. tožilec: »Samo v gotovih krajih!«

Branilec: »Povsod!«

Obtoženec se je nadalje zagovarjal, da sploh ni vedel, da bi zelene kravate pomenile kak znak proti obstoječemu pravnemu redu. Politiko se ni udeleževal, niti ni razumel politike.

Tretji obtoženec Ivan Meke je prav tako mirno navajal vse okolnosti v svoj zagovor. Krošnjar je prišel na njegov dom in je od njega kupil kravato, ker je bila poceni in lepa. Ni vedel, da bi taka kravata pomenila kaj posebnega. Priznal je, da je bil član Orla, s politiko pa se ni bavil, ker je kot mlad človek še ne razume.

Četrti obtoženec Anton Zupančič. Sodnik: »No, vi ste nekako tržili z zelenimi kravatami?«
Obtoženec: »K meni je prišel krošnjar in sem kupil tri. Krošnjar drugih ni imel. Bile so poceni. Časopisov ne berem. Nisem niti slutil, da naj bi zelene kravate pomenile nekako ščuvanje proti obstoječemu pravnemu redu. Bil sem prej pri Orlih. Za politiko se ne zanimam.«

S tem je bilo končano zasliševanje obtožencev. Sodnik posestnik je nato prečital izpovedbe delavke Lojzike Kremenčarjeve, ki ni navedla ničesar obtežilnega proti obtožencem. Ko so jo orožniki prijeli zaradi zelenih kravati, je bila tako razburjena, da sploh ni vedela, kaj jim je govorila. Prečitana je bila nato orožniška ovadba, ki skuša na obširen način utemeljiti, da so obtoženci delovali proti obstoječemu pravnemu uredjenju.

Državni tožilec dr. Hinko Lučovnik je vztrajal pri obtožbi in zahteval kaznovanje obtožencev. V daljšem govoru je teoretično utemeljeval obtožnico, povdarjajoč, da se je skušal spremeniti pravni red v državi. Zelena kravata je bila eminenentni znak za medsebojno spoznavanje članov te tajne organizacije.

Branilec dr. Marko Natlačen je stvarno izjavil: »Nasprotno predlagam, da se obtoženci oproste iz razloga, ker ni nobene podlage za kaznivo dejanje. Tudi če bi bilo vse res, kar trdi obtožnica, za obsodbo še ni nikake zakonite osnove. Državni tožilec je sam lepo namignil, da je v členu 19 zakona o zaščiti javne varnosti in reda v državi predmet zaščite čisto drug kot v členu 4. Člen 4 pa je politični in socialni red v državi, člen 19 pa ščiti pravni red. Kaj je pravni red? To je ta, ki

ga obsega občni državni zakon, to je institucija družine, stvarno pravo, obligacijsko pravo, ki slone na temelju priznavane zasebne lastnine. Sklicujem se dalje tudi na sodbo apelacijskega sodišča, ki je v sličnem slučaju razveljavilo obtožnico in odredilo, da se je postopanje ustavilo. Zato predlagam, da se vsi obtoženci oproste.

Sodnik je nato proglasil

sodbo:

Ignac Gradišar, Jože Strojanc, Ivan Meke, Pavle Zupančič in Anton Zupančič se v smislu § 280 kaz. prav. reda oproste od obtožbe.

Sodnik je sodbo utemeljil s tem, da je sodišče moralo izreči prostost, ker ni bilo za dejanski stan po členu 19 omenjenega zakona zadostne podlage. Obtoženci priznavajo, da so nosili zelene kravate, zagovarjajo pa se, da niso vedeli, da bi te imele kak poseben pomen, zlasti ne, ker se politično ne udeležujejo. Ni tudi nobenega dokaza, da bi bili hoteli pozivati odnošno ščuvati na spremembo sedanjega pravnega reda. Možno bi bilo, da bi se njih dejanje subsumiralo pod člen 4 zakona o zaščiti javne varnosti in reda v državi, toda v tem pogledu ni bilo

Državni tožilec je proti oprostiti sodbi prijavil priziv.

Druga razprava

Takoj nato je sledila razprava proti posestnikovemu sinu Mihaelu Zalarju iz Preserja, ljubljanske okolice. Zalar je bil obtožen prestopka po členu 4 zakona o zaščiti javne varnosti in reda v državi, češ, da je žalil Sokola in s tem državo napravo. Obtoženec se je žaljivo izrazil o Sokolu v Kamniku pri Preserju napram posestniku Janezu Ulagi. Obtoženec je navajal okolnosti, v kakšnem položaju se je omenjenega dne nahajal. Na žaljive besede se sploh ne spominja in je bil takrat močno alkoholiziran. Je pa tudi živčno bolan. Priča Ulaga je v bistvu potrdil obtoženčev zagovor. Sodnik je Miho Zalarja oprostil. Tudi njega je zagovarjal dr. Marko Natlačen.

Diviz. general g. Bog. Ilič

Gospod divizijski general Bogoljub Ilič se postavlja od Ljubljane, kjer je preživel skoraj dve leti. Ves čas svojega bivanja med Slovenci je gosp. general užival vse simpatije naše javnosti zaradi svojega korektnega in vojaškega vedenja. Ko ga sedaj dolžnost klicuje na drugo še odgovornejše mesto, mu ob slovesu želimo vso srečo: Bog ga živi!

Požar v Kovorju

Zloben človek je zanetil v ponedeljek zvečer okrog pol 11 ogenj na skednju trgovca Antona Kosiřja v Kovorju. Preden so domači, ki so že spali, opazili ogenj, je bilo že vse podstrešje skednja in hiše, ki sta oba pod eno streho, v plamenu. Za silo obteženi so planili pokoncu in sklicali ljudi. Domača požarna bramba z motorno brizgalno je bila takoj na mestu, za njo pa so prišli še gasilci iz Križa, Dupelji, Bistrice, Trčiča in Podbrezji. Ker je bilo v šupi veliko drva in na skednju dosti sena in slame, je bil požar ogromen. Ostrešje je pogorelo popolnoma, deloma so se tudi udrlj stropi in trgovsko blago je skoraj uničeno. Ko bi ne bilo tako mokro vreme, bi se ogenj brez dvoma razširil tudi na sosednje hiše in Bog ve, kje bi se ustavil. Zakaj v Kovorju še sedaj ni vodovoda, vodnjaki pa so kmalu izčrpani. G. Kosiř je imel sicer razen šupe vse poslopje in trgovino zavarovano, vendar bo škoda bržkone presegala zavarovalnino. Najhujše pa je, da stojimo pred zimo.

Ako se nekaj prismodi ... čistilka Vim to hitro očisti!

Ako se enkrat res nekaj prismodi ... lonec se zamaže in začrni — tedaj se šele vidi, kaj more VIM VIM za trenotek odstrani nesnago, ker vsebuje milo. VIM ne praska in ne pušča nikakih sledov.

VIM

ČISTILKA VIM ČISTI VSE!

Strašen umor 20letnega fantca

Makole, 5. decembra.

V nedeljo dne 4. decembra sta našla dva kmeta iz Sesterč v sesterškem gozdu mrtvo moško truplo, kakih 500 metrov od meje Pečke. Takoj sta spoznala, da je bil neznanec umorjen, in sicer imel je prebodena prsa skozi in skozi. Zdi se, kakor da bi bil preboden z bajonetom. Ugotovilo se je, da je umorjen 20 letni mladinec Brumec Stanko, hlapec pri Kilmu Mihelu, posestniku v Trnovcah. — O groznem umoru se je danes moglo ugotoviti samo to:

Dobroščak Lovro, posestnikov sin v Trnovcah je vzel doma ključ od vinske kleti, ki se nahaja pol ure od očetovega doma v Sredcih pri Pečkah. S

seboj je povabil tovariša Unuka Franceta in Brumeca Stankota, da bi se malo razveselili. Tako so se napotili v noči dne 2. t. m. v vinsko klet. Kakih 30 korakov od kleti so srečali 4 ali 5 neznanih moških, ki so fante napadli. Prva dva sta zbežala, ne vedoč, kaj se je zgodilo z njunim tovarišem Stankotom. Drug dan je našel sosed imenovane kleti okrvavljen predpasnik umorjenega Stanka na cesti za svojim hlevom. Mrtvega so potem zločinci vlekli kakih 500 metrov v gozd in ga tamkaj pustili. Orožniški patrulji Ptujška gora in Poljčane sta bili takoj obveščeni, a kljub neumornemu delu se jima do danes še ni posrečilo izslediti zločincev.

Ta strašen dogodek je pretresel vso okolico.

Črnogorski guslar

Tanasije Vučič v Ljubljani.

Ljubljana, 5. decembra.

Kdo je Tanasije Vučič? Mož je, ki ga poznajo v vseh vrčjih mestih Jugoslavije, ki ga poznajo v Pragi in Berlinu, mož, ki je že pel in godel pred najizbranejšim občinstvom. Črnogorski narodni guslar je, eden tistih, ki so nekdo navduševali rojake in jim peli o slavni časih, o bojih, zmagah in porazih dedov, o Kosovu in Turkih in o ljubezni do domovine. Le še malo je teh guslarjev na našem jugu, najimenitnejši med njimi pa je Tanasije Vučič, ki bo sedaj vnovič nastopil v Ljubljani. Pred leti (1928) je namreč že enkrat nastopil in mnogi so bili tedaj veseli prilike videti in slišati pristnega črnogorskega guslarja, o katerem večina misli, da je že izumrl.

Tanasije Vučič je iz plemena Drobiljacev. To plemo je eno najčistejših črnogorskih plemen in je ohranilo razmeroma še največ narodnega blaga, navad in tradicije. Tanasije Vučič zna okoli 300 pesmi na pamet, ki jih podaja v pol recitativni, pol pojoči obliki, spremlja pa jih na srbsko narodno godalo na eno struno, napeto na loku srbske »gusle«. Vučič je sam posebej ljuba narodna tradicija. V njegovi pesmi živi vsa zgodovina njegovega naroda in plemena, sam je tak, kakor posebej ljubi narodni ponos: zmeren, dostojanstveno zadržan, ves demokrat, pa naj govori z našim kraljem ali s predsednikom

Masarykom. Pri Masaryku je bil leta 1928 in mu je recital črnogorske pesmi. Masaryk ga je tedaj odlikoval z redom Belega leva I. stopnje.

Za Vučiča se je zanimal tudi znameniti nemški slavist prof. dr. Gesemann. Povabil ga je v Berlin, kjer je Vučič pred znanstveno akademijo izvajal 40 črnogorskih pesmi na zlate gramofonske plošče. Te plošče je naročila nemška vlada za drž. knjižnico v Berlinu. Pesmi so bile prevedene tudi v nemški in latinski jezik. Zlate plošče so trajne vrednosti in se bodo ohranile več tisoč let, tudi če igrajo vsak dan nanje 4 ure. Sedaj je Vučič povabljen v Frankfurt, kjer bo tudi predvajal svoje pesmi.

Na vsak način je sedaj redka prilika, da naše občinstvo ališi znamenite črnogorske pesmi in takega guslarja, kakršen je Vučič.

Med veseljačenjem ustreljen

Podzemelj, 5. decembra.

Snoči zvečer ob 11 je bil ustreljen v vasi Otok, na cesti Jožef Zupančič, krojaški pomočnik v Metliki, star 24 let, doma pa iz Krastinca št. 18. Omenjeni je pil z drugimi vred. Zvečer se je vnel prepir, ki se je nadaljeval zunaj v temi. Pri križarjih so slišali neko vpitje in grožnjo: »Ustrelili te bom!« — nakar so slišali oster strel. Mož je bil zadet naravnost v srce. Naredil je par korakov, hoteč v hišo, a se je takoj mrtve zgrudil. Orožniki preiskujejo in iščejo krivce.

Ali ste že poravnali naročnino?

(Dalje.)

Fran Erjavec:

„Moji spomini“

(Nadaljevanje.)

Kako je bilo s to stvarjo? Dne 23. februarja l. 1906 je stopila Gautscheva vlada pred parlament s predlogom o uvedbi splošne, enake, direktne in tajne volivne pravice v avstrijski državni zbor. Vse avstrijske demokratske stranke (med njimi seveda tudi SLS) so namreč že več let neizprosno zahtevale demokratizacijo okostenelega in nesposobnega, še na pol fevdalnega parlamenta. Ker so se proti njej iz umljivih razlogov ogorčeno borili Nemci, je bil že sam tak resen predlog velik uspeh Slovanov in demokratov, a od njegovega sprejema bi izmed vseh avstrijskih narodov profitirali največ Slovinci, ki so imeli dotlej v drž. zboru 15 mandata, a novi načrt jim jih je predvideval 23. Koroški Slovenci, ki niso imeli dotlej nobenega mandata, naj bi dobili z reformo enega. Res je, koroškim Slovincem bi šla po pravici dva mandata, čeprav bi glede na njih najhno narodno zavednost ne bila ravno posebno trdna. Toda nekatere nemške liberalne stranke, ki so komaj čakale, kje in kako bi volivno reformo sploh onemogočile, so se zapile v drugi slovenski mandat na Koroškem ter ga kar kratko malo niso dovolile in njim so se pridružili tudi nemški kršč. socialci iz strahu pred nacionalistično demagogijo svojih tekmecev. Brez Nemcev pa volivna reforma sploh ni bila izvedljiva. Doseči torej drugega mandata ni bilo mogoče, kar potrjuje tudi dr. Ploj sam v zgoraj omenjenem pismu (glej Spomine, III., str. 37), rekoč: »Izjavil je (namreč notr. min. Bylandt-Rheidt) odkritosrčno, da nemška ljudska stranka ne bi nikdar sprejela splošne volivne pravice, ako bi se na Koroškem ustvaril volilni okraj, koji bi Slovincem osiguril več kakor en mandat.« In še določeneje se izraža dr. Ploj proti koncu svojega pisma (l. c. str. 39), rekoč:

dr. Sušteršič ... je moral dobro vedeti ... da insistiranje na demokratizaciji parlamenta ... pomeni odpuščanje opravičenih političnih stremeljenj koroških Slovincov.« Obratno bi se to reklo: zadovoljiti se z enim slovenskim mandatom na Koroškem, ali pa onemogočiti volivno reformo sploh. Tak je bil torej položaj, za kar nam nudijo zopet vse dokaze tile Hribarjevi spomini sami, vključ temu se pa g. avtor ne ženi razpisati dalekosežne, jasne in konkretne obdolžitve (l. c. str. 36 sl.): Da namreč sne slov. narodnonapredni stranki ... par mestnih mandator ... prišel je dr. Iv. Sušteršič na pogubno misel ponuditi vladi ... eden onih dveh mandatov, katera je v svojem volivnem načrtu v kmet. skih občinah koroških za Slovence prvotno ona sama obdnevala.« G. senator, moške, ki so zavzemali in še vedno zavzemajo tako visoke položaje, kakor Vi, morajo svoje besede tehtati in tako hude obdolžitve, če jih izrečejo, tudi dokazati. Toda vsi trije deli Vaših spominov skupaj ne podajajo zanjo niti najmanjšega dokaza, še več niti ga ne poskušajo podati, pač nam pa zgoraj citirana mesta iz Vaše knjige sama pričajo, da so Vaše trditve neresnične. Na str. 38. Vaše knjige celo izrečno stoji: »Ali zveza (t. j. Slovenska zveza, kateri je predsedoval dr. S.) nikakor ni bila v stanju tudi, ko bi bila hotela, izsiliti od vlade, da predloži drug volivni načrt, koji bi bil vodil računa o opravičenih zahtevah koroških Slovincov. Mirno Vam zato lahko pošljem nazaj besede, ki ste jih naslovili name: »Tem bolj je torej obžalovanja vredno, če se — ali iz nezadostne kritične razsodnosti ali iz kakakega drugega razloga — v publikacijah, ki naj imajo viden zgodovinski del, postavljajo trditve, ki so v kričečem nasprotju z resnico.« Popolnoma prav pa imata gđ. senatorja Hribar in Ploj, da bi bil dr. Sušteršič s skrajno obstrakcijo v volivnem odseku in v plenumu zbornice lahko onemogočil volivno reformo. Toda kaj bi bil dosegel? Ostalo bi bilo pri starem, t. j. ljudstvo bi bilo ostalo še nadalje brez volivne pravice, Slo-

venci bi imeli še naprej na Dunaju le 15 mandator, koroški Slovenci pa — sploh nobenega. Kako bi se bile šele v tem primeru glasile ironične besede g. Coolidge-a, ki jih navaja g. Hribar na strani 41, si pač lahko mislimo, ni si pa mislila stranka g. Hribarja, ki se je za žive in mrtve borila proti volivni reformi samo zato, da si z dotedanjim nedemokratskim volivnim redom reši par mandatov, do katerih ni imela zaradi svoje reakcionarnosti nobene moralne pravice več. Da ji pa koroški Slovenci niso bili preveč pri srcu, nam najglasnejše dokazuje dejstvo, da se odsekovihi sej, pri katerih so obravnavali vol. reformo, navadno sploh udeleževali niso in je n. pr. A. Gabršček, ki je zastopal v tem odseku nekaj časa liberalni klub, ravno zato izgubil celo svoj mandat. Zopet menda lahko pošljem nazaj Hribarjev pouk, ki ga je naslovil name: »Morda bo spoznal še več. Da namreč politični voditelj, kateremu je le za osebo reputacijo, ki jo povečujejo trenutni uspehi, ni sposoben za široko zasnovane koncepcije.«

Tretja zadeva, o kateri g. Hribar obširnejše razpravlja in kjer skuša zopet zavračati tozadevna izvajanja v moji knjigi, je »koalicija narodnonapredne stranke z Nemci.« Pri vsem spoštovanju, ki ga gojim napram silovlasemu g. senatorju, pa tega njegovega poglavlja pač ne morem imenovati drugače kot — naivnega. Že v uvodu naivno pripoveduje, da je naravno, nujno in samoočebi umevno delitev našega naroda v več političnih strank »izzvala in vzdrževala namreč avstrijska vlada« (str. 21), nato pa — to moramo pa označiti že z res veliko smelostjo — samozavestno vzklila, da je zveza NNS z nemškimi fevdalci »pomenjala ravno v narodnem oziru precejšen uspeh« (str. 26), kajti »zagotovila je Slovincu dvojce za njegov narodni razvoj silno važnih uspehov: rešitev slovenskih gledaliških predstav in pa ustanovitev meščanske šole v Postojnici« (str. 28).

Miklavžev večer v Unionu

Koncert koroške narodne pesmi

Kaj bo danes?

⊙ Nesreča otroka. V Žolgerjevi ulici 6 se je ponesrečila 2 letna Cvetka Vozel, uradnikova hčerka. Otrok je doma padel in si zlomil desno nogo.

ZIMSKE SUKNJE

in vsa druga oblačila v največji izbiri
J. MAČEK, Ljubljana, Aleksandrova 12

Cerkven: vestnik

Náše diiáštvo

Akademski klub gradbenikov v Ljubljani. Na VIII. rednem občenem zboru je bil izvoljen sledeči odbor: **Častni predsednik:** gosp. prof. ing. Foerster **Jaroslav**, **predsednik:** **Lapajne Svetko**, **podpredsednik:** **Peterman Pepi**, **tajnik I.:** **Kerzan Hugo**, **tajnik II.:** **Kraigher Boris**, **blagajnik:** **Pogačnik Boris**, **knjižničar:** **Avanzo Stanislav**, **odborniki:** **Raič Milivoj**, **delegata v ADJT:** **Turnšek Viktor**, **Kunc Marjan**, **revizorja:** **doc. dr. ing. Nagode Crtomir**, **Prezelj Marjan**.

Naznanila

Najkristnejši prijatelji sadjarjev so pčice, ki bo o njih varstvu v sredo ob 19 v predavalnici mineraloškega inštituta na univerzi v Ljubljani predaval dvorni svetnik g. Josip Rustia. Ker se bližajo za pčice najhujši časi leta, naj lastniki vrtov tudi tega zelo potrebne predavanja podružnice SVL ne zamude, saj je vstop za člane in nečlane prost.

Maribor

Spored dijaške proslave 8. decembra

Zvečer akademija s sledećim sporedom: Moški zbor: Kvisku srca mlada, Mornarij (Kimovec); deklamacija (dekle), mešani zbor: Mati ne pozabi me, Tiho solnce plava (Kimovec); govor; »Kjer ljubezen, tam Bog« (igra, spisal Milčinski); zborna deklamacija. — Mladina pričakuje, da se bo občinstvo v polni meri odzvalo vabilu ter se bo udeležilo akademije, ki se vrši v dvorani Prosvetne zveze v palači Zadrugne gospodarske banke.

☐ Vlomilec odnesel 7 jurjev. V Krčevini bil izvršen včeraj drzen vlom v stanovanje hibernega poselnika A. Kutina. Vlomilec je prebrskal prazno stanovanje ter našel v miznici železno kaseto z vsebino 7 jurjev, ki so bili plod drznega v

ZOBOL

Celje

Ptui

Zrtev — radi izogibanja. V nedeljo 7. t. m. je nastal med koleksarji in pešci, ki so se srečali na cesti pri Sv. Vidu, prepir radi izogibanja. Iz prepira je nastal pretep, ki je končal s tem, da je oblezel Jernej Murko, 26 letni posesniški sin iz Pobrežja, v mlaki krvi. Prepeljali so ga v bolnišnico s težkimi poškodbami na glavi, ki so mu bile prizadete z noži. — Uvedena je preiskava, da se ugotove storilci, ki so po pretepu zbežali.

Dev. Marija v Polju

na, hečka ukanjenega gostinčarja. Bilo srečilo
Zvonovi zvonijo. Komaj smo pokopali Tomš
čvo mater, že nam zvon obznani smrt 76 letne ma
tere, ki je dala življenje šestnajstim otrokom, ko
spe H. Šubie iz Vevč. Takih mater je treba da
nos z lučjo iskati. Po zavratni in dolgotrajni bole
ni pa je umrla tudi hečka g. Biščka iz Zalog:

Domžale

Beračenje je pri nas vprašanje, ki ga mora občina rešiti čim prej, saj imajo skoro povsod že vplivne bloke, za katere dobijo reveži, ki so res potrebni, hrano. G. župan, upamo, da se boste vi z vami vzeli za to vprašanje, saj gotovo sami uvidavate, da ni prav, da pretežna večina beračev priberanih doli nar porabi za spirit. Zato bo dobro, da se vpletje bloki, na katere bodo berači pač dobili hrano, in pa z vodo pomešaneja spirita, ki ga ponekod beračem tako radi prodajajo. Za rešitev tega vprašanja bodo Domalci občin zelo hvaležni.

Poizvedovanje

Zenska, ki je v ponedeljek ob 17 v trgovini Zlender na Mesnem trgu pobrala torbico z znatno količino 400 Din, naj najdeno oblogo vrne ali blagajničarki v trgovini ali pa gospe Sofiji Smrko Suvoborska 31, sicer jo utegne zadeti neprijetnost, ker jo je nekdo pri dejanju opazoval in videl, da ji je mudilo iz trgovine.

Dnevna kronika

Ne prezrite tega opomina

15. december je zadnji dan, v katerem se še more plačati naročnina v smislu našega nagradnega razpisa. Na plačila po 15. decembru se zaradi obilice dela ne bomo mogli več ozirati. Zrebanja za »Slovenec« denarne nagrade se bodo torej mogli udeležiti samo oni stalni naročniki dnevnega »Slovenca«, ki bodo imeli do 15. decembra plačano naročnino vsaj za tri mesece, med katerimi mora biti tudi december 1932 (plačano morajo torej imeti: za oktober, november, december, ali: november, december, januar, ali pa: december, januar, februar). Ker pa imamo nekaj naročnikov, ki plačujejo naročnino za nazaj, bodisi vedoma ali nevedoma, opozarjamo tem putem vse, naj poskrbe v času do 15. decembra, da bodo imeli plačano tudi december. Ako je kdo v dvomu, ali ima plačano naročnino vnaprej ali ne, naj enostavno vpraša po dopisnici ali pa na zadnji strani polovice, in upravnica »Slovenca« mu bo takoj po prejemu zadevo posnela.

Svedrovci v Litiji

Litija, 6. decembra.

Trgovino gospe Ivane Elsner je obiskal v Miklavževi noči neki svedrovec, ki je s krampom razbil v trgovini se nabavljajočo malo Wertheim-blagajno. K sreči pa gospe Elsnerjeva vsak večer vso gotovino sproti v zvezi s seboj na stanovanje, tako da tat ni našel v železni blagajni prav nič gotovine. Pač pa je odnesel iz dnevnice blagajne okoli 200 Din trobiža. — Zjutraj ob 6 je zapazil domači hlapec, da je iz konjskega hleva vodeča odprtina na gnojšče odprta ter je takoj postal pozoren, da nekaj ne more biti v redu. Šel je pogledat na dvorišče, kjer je opazil, da je na železnem roloju, ki zapira notranja vrata v trgovino, odstranjena ena ključavnica. Takoj je zbudil domače, ki so potem ugotovili vrom v trgovino. — Svedrovec se je moral v mraku splaziti v notranjost Elsnerjeve trgovine, razbil ključavnico na roloju ter tako prišel v trgovino. Tam se je poslužil električne baterije, katero rabijo Elsnerjevi nameščenci, si poiskal iz skladišča železine kramp, s katerim je potem pričel razbijati blagajno, kjer je pa na svoje presenečenje našel le šake davne uprave... Seboj je vzel še enega »francoza«, klešče ter nekaj drugih malenkosti. — Vlomilec mora biti z razmerami v hiši dobro znan, tako da ga marljivim litjskim orožnikom ne bo težko izslediti.

Koledar

Sreda, 7. decembra: Ambrozij, škof; Urban, škof.

Novi grobovi

† Inž. Anton Rudež. Iz Ribnice je prišla žalostna vest, da je na svoji graščini umrl po vsej Sloveniji znani in popularni graščak inž. Anton Rudež. Vest o smrti priljubljenega moža bo pretresla marsikoga. Pokojni inž. Anton Rudež se je rodil 21. julija 1871 kot sin Teodorja Rudeža, bivšega sodnika in poznejše notarja ter graščaka v Ribnici. Rudežovo graščino je kupil že pokojnikov ded od grofa Kobenzla. Gimnazijo je dovršil v Ljubljani, na Dunaju pa je dosegel visoko šolo za gozdarstvo in agrikulturno. Poročen je bil s pokojnico z go. Olga, vdovo po graščaku Koslerju na bližnjem Ortenku. Zupšča sinova inž. Antona in Marka ter hčerko Olga, poročeno z dr. Vinkom Zorcem, odvornikom v Belgradu. Pokojnik se je udeleževal v mnogih narodnih in gospodarskih organizacijah. Bil je predsednik lesnega oddelka zveze industrijcev in dolgo let član predsedstva zveze. Lani je izročil gospodarske posle svojima sinovima. Odločno narodno prepričanje pokojnega inž. Rudeža je bilo znano, saj ga je neustrašeno izpovedoval ob vsaki priliki. Imel je cvetočo lesno industrijo in njegovi krasni arondirani gozdovi so znani kot vzor in so med najlepšimi v Sloveniji. Bil je tudi odlični konjerejec. Pokojni Rudež je bil na glasu, da je mož zlatega srca, ki je imel odprte roke in odprto srce za reveže. Marsikateremu pogorelcu je dal brezplačno les iz svojih gozdov. Vsa ribniška dolina ga bo ohranila v lepem spominu! Naj v miru počiva! Željujmo si svojemu našemu iskreno sožalje!

† Krško ob Savi. 5. decembra. Smrt se je jela zopet oglašati. — Včeraj smo pokopali višega okrajnega zdravnika v pokopju gosp. dr. Gallasch Bronislava. Vojko čas do upokojitve je slovel kot izvrsten zdravnik, po upokojitvi pa se bolj kot izborni upravitelj občinske krške bolnišnice. Kakor je bil na eni strani skrajno varčen in natančen — kot tak je izkopal bolnišnico iz dolgov in omogočil marsikatero novo napravo — tako je bil na drugi strani do skrajnosti pravičen. Rodom je bil Poljak iz Lvova, pa se je tekom desetletnega bivanja popolnoma asimiliriral Krške-mu. Kot samec je bil v marsičem mož svojih posebnosti. Javno znano je, da se je vsako vigilijo pred božičem in na veliki petek postil tako strogo, da ni zaužil ves dan nič kuhane. Lepo ga je bilo gledati, kako ga je spremljala ob vsaki njegovi poti cela jata kokoši, rac, puranov in podobnih prijateljev in prijateljic, ko jim je nasipal dan za dnem na poti obilne krme. Dasi se je baje v svojem testamentu bogato spomnil siromakov in raznih dobrodelnih naprav, vendar je hotel biti pokopan na kar najbolj preprost način in kot tak si je tudi izbral svoje zadnje domovanje na zapuščeni novem pokopališču sredi Krškega polja tik ob mrtvačnici, v kateri je tolikrat obduciral razne trtvice. Tam torej čakaj dobri mož! Ni morda svoje vstajenje ob uri, ko se zopet snide mo! — Danes pa je zazvonil zvon mlademu podjezniku avtobusne vožnje, 29letnemu gosp. Ludoviku Jessensku. Bil je daleč naokrog znan po svoji treznosti in ljubeznivi uslužnosti, primeroma mlad še po letih, pa podjeten — podjetnost je redka čednost na Dolenjskem — po svojih načrtih. Nit življenja mu je menda po daljši bolezni, katere se je zdelo, da se jo je že otepel, pretrgala nenadna kap. Tudi njemu bodi večni mir v Bogu, preostale nam še sožalje.

† V Rožni dolini pri Ljubljani je umrla gospa Elizabeta Čamernik. Pokopali jo bodo v četrtki ob pol 4 na pokopališču na Viču. Blag ji spomin! Zaljubljen naš sožalje!

† V Ljubljani je umrla gospa Ivana Treo. Pogreb bo danes ob 15.30. — Na Kodeljevem je umrla gospa Neža Valjdo, peesestnica. Pokopali jo bodo danes ob 16. — Svetila jima večna luč! Žalujmo si našo sožalje!

† V št. Vidu pri Stični je umrla, kakor smo že poročali, ga. Krašovec Marija (pekova mati) v starosti 70 let. Bila je krščanska žena, usmiljen rok do revežev in najboljša gospodinja v celi vasi. Bog daj njeni duši večni pokoj, njenim sinovom izrekamo odkritosrčno sožalje. Pogreb bo v četrtki ob pol 10. Komaj je preteklo 5 tednov, odkar je umrla njena sinova Ana Krašovec, ki je bila komaj 11 mesecev poročena.

Osebnosti

— Iz sodnijske službe. Za starešino okrajnega sodišča na Vrnskem je imenovan s. o. s. v Celju Fran Kompara in za sodnika pri okrož. sodišču v Celju sod. pripravnik Vladimir Kraut. Premesena sta sodnika Fran Verlič iz Murske Sobotice v Brežice in Fran Detela iz Brežic v Mursko Sobotico.

— Iz sodnopisarniške službe. Postavljeni so za opravljanje zvanjskih poslov na dosedanjem službenem mestu dnevniciarji: Lidija Senkova, višje deželno sodišče v Ljubljani, Janez Apatič in Aleksander Simonka, Dol. Lendava, Ciril Hartman, Žužemberk, Jož Sedonja, Murska Sobotica, Hermina Debečeva, okrajno sodišče Novo mesto, Fran Hoetzi in Marija Vedetova, okrajno sodišče Maribor. Premeseni so: služitelj Josip Perpar iz Ribnice v Radovljico; dnevniciar-služitelj Leopold Grošelj iz Radovljice v Skofjo Loko in dnevniciar-služitelj France Marolt iz Radovljice v Ribnico. Upokojen je služitelj Ivan Zobeč v Radovljici.

— Sprememba imena. Kr. banska uprava dravske banovine v Ljubljani je dovolila Ivanu Pilaču, pristojnemu v občino Gornji grad, spremembo rodbinskega imena v Lichtenegger.

Immanuel Kant

je zelo čislal kavo. Vendar je smatral njeno olje za škodljivo ter je kavo popolnoma odklanjal.

Takrat se ni bil znan kofein, pravi varok čisto škodljivih učinkov kave.

Po slabih izkušnjah, ki jih je imel Kant s kavo, lahko presodimo, s kakšnim navdušenjem bi pil kavo Hag.

Kava Hag je najfinjša zrnata kava, ki jo je sploh dobili, toda oprostena kofeina, zategadelj popolnoma nesškodljiva vsakomur, bodisi zdrav ali bolan, bodisi mladi ali star.

Ako se kava Hag kje še ne dobi, prosimo da pišete na: Kava Hag d.d., Zagreb, Kaptol 10

Ostale vesti

— Drugi diskusijski sestanek zdravnikov Dolenjske. Dne 4. decembra 1932 se je vršil v dvorani javne ženske bolnišnice v Novem mestu drugi sestanek zdravnikov Dolenjske in Belokrajne. Udeležba je bila prav dobra, zanimanje izredno živahno ter se je izkazalo, da so se ti sestanki pri zdravnikih še dobro vpeljali in postali torišče izmenjave mnenj in izkustev iz prakse poedince. Tokrat je imel sestanek še izredno važno nalogo ankete v smislu odredbe ministrstva za narodno zdravje glede širjenja otroške ohromelosti. Predavali so sledeči gošpodje: G. višji zdr. svetnik dr. Viktor Gregorič o kliniki in epidemiologiji otroške ohromelosti, dr. Ludvik Kožuh je demonstriral izbrane slučaje obolenj na polionyelitis ant. ac. ter predaval o novjših terapevtskih tozadevnih poskusih. Dr. Marijan Polenšek je poročal o izredno zanimivem slučaju hudojantne oblike obolenja Heine-medinovega. Primarij javne ženske bolnišnice dr. Milan Ziga Cervinka je predaval o sedanjih nazorih v seksualni endokrinologiji in ginekološki opoterapiji ter je nato demonstriral in poročal o ojedinelem slučaju hipogonitalizma in aplazije nožnice, ozdravljenemu s operacijo po Wagner-Kirschnerju in opoterapijo. Vsi udeleženci so se udeležili živahno debate ter sklenili, da se vrši prihodnji sestanek 8. januarja 1933.

— Hudo zaprtje, katar debelega črevesa, napenjanje, motenja v želodcu, odvajanje krvi, lenivost jeter, zlato žilo, bolečine v kolku, lenivost, odstrani naravna »Franz-Josef« grenčica — zjutraj in zvečer majhen kozarec. Zdravniki strokovnjaki izpričujejo, da »Franz-Josef« voda učinkuje brez bolečin celo pri dražljivosti črevesa. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

— Pevska zveza. Koncert šentrupeškega pevskega okrožja, ki bi se moral vršiti prihodnje nedeljo 11. t. m., je preložen na poznejši čas, kar bo pravočasno javljeno.

— Uboj v Podgorici pri Černuči. Pri neki gostilni v Podgorici je bil v nedeljo zvečer napaden in zabit v prsa ključavničar dr. železnice Anton Grojzdek, stanujoč v Podgorici. S svojim znancom Nacetom Sojercem se je vozil na kolesu iz St. Jakoba na Savi domov. Pri omenjeni gostilni ga je nekdo sunil z nožem v prsa tako, da mu je prerezal glavno žilo-odvodnico. Grojzdek je izkrcaval in v 15 minutah umrl. Pri tej priliki je bil hudo poškodovan tudi soboslikarski pomočnik Viktor Zajc, ki so ga prepeljali v ljubljansko bolnišnico. Bil je udeležen pri napadu na Grojzdeka. Orožniki na Černuči so podali na državno tožilstvo zaradi tega uboja ovadbo proti omenjenemu Viktorju Zajcu in njegovemu bratu, krojaškemu pomočniku Francetu. Tega so orožniki odvedli v ljubljanske zapore. Včeraj popoldne se je v Podgorici vršila sodna obdukcija zaklanega Grojzdeka.

— Vlom v Framu. Prednočnim je bilo vlomljeno v poštni urad Fram-Račje. Neznani vlomilec je odnesel približno 5000 Din denarja in več priporočenih pisem.

»Kat. tiskovno društvo«

v Ljubljani ima svoj

redni občni zbor

v četrtki, 15. decembra 1932, ob štirih popoldne v posvetovalnici KTD

Spored:

1. Čitanje zapisnika zad. obč. zbora
2. Obvestilo predsedstva.
3. Poročilo blagajnika.
4. Volitev tretjine odbora.
5. Slučajnosti

Odbor.

— Pri delitvi plena ubij. Pred dvema mesecema sta dva fanta našla pod kupom sena ob cesti med Zemunom in Novo Pazovo popolnoma razmrvarjeno moško truplo, na katerem so našli 33 vbodilajev. Oblasti so takoj uvedle preiskavo, ki pa ni dosegla zaželenega uspeha. Vsi so bili prepričani, da bo ostal zločin nepojasnjen, ker niti tega niso mogli ugotoviti, kdo je umorjenec. Te dni se je pa neki orožnik slučajno pogovarjal z delavcem Topalovičem. Delavec je pripovedoval orožniku, da je prepričan, da je umorjenec, ki so ga našli pod kupom sena, identičen z nekim jetnikom, ki je pobegnil iz kaznilnice v Zenici. Nadalje je delavec pripovedoval, da se ubiti piše Suljo Kazič in da je bil član nevarne razbojniške tolpe. Orožniku se je zdelo sumljivo, odkod delavec vse to ve, in ga je aretirat. Delavec je končno priznal vse. Vsa razbojniška tolpa, čije člana sta bila ubiti Kazič in tudi aretirani delavec Topalovič, se je po nekem velikem vplivu, sešla na odprtem polju, da si razdele plen. Pri delitvi plena pa so se sprli. Ker jim je Kazič delal največ preglavic, so vsi navalili nanj in ga 33krat zabodli. Truplo so skрили pod kup sena, kjer sta ga slučajno našla zgoraj omenjena fanta. Ubiti Kazič je bil doma iz Glamoča. Orožniki so aretirali vse člane te razbojniške tolpe in jih izročili sodišču.

Dame, ki si barvajo lase, zaupalo do delikat, delo priznani strokovnjakinji Olgi Gorazd, lastn. česalnica »Venus« Beethovnova ulica.

— S cikankaljem se je zastupila v Zagrebu 42 letna profesorica na dveletni trgovski šoli Anka Frankovič.

— Knjiga Sv. zakon — vrecle življenja. (Misl ob okrožnici Pija XI o zakonu, podane v 11 govorih) se dobi v prodajalni Ničman, v Jugoslovanski knjigarni in Novi založbi v Ljubljani. Naroči se pa tudi pri župnem uradu v Koprivju, p. Križe na Gor. — Položnice so priložene. Knjiga stane 20 Din.

— Uspavanka Jezušku, na besedilo Maksa Simončiča uglasbil Stanko Premrl. Prav ljubka božična pesem za dva glasova s spremljevanjem klavirja ali harmonija. Prodaja iz Društva nabavnega zadruge v Ljubljani, Ljudski dom, Cena 1 Din. — Lepo božično pesmico prav toplo priporočamo.

— Kubična računica. Kako velikega pomena za naše kmetijske in lesno gospodarstvo je te vrste pripomoček, pričajo vsakdanja povpraševanja po teh vrstah računarjev. Ravno za nas Slovence, ki smo v pretežni večini navezani na dohodke iz gozdov, nam je praktično sestavljena kubična računica pri tej kupčiji najbolj in najsigurnejši vodnik. Vsa kmetijska gospodarstva in lesni trgovci bosta z veseljem segla po njej, saj bosta prihranila na podlagi že izračunanih tabel tako na času, kakor na sigurnosti računov. Tabele vseh lesnih izdelkov so tako enostavno in pregledno sestavljene, da so vsa nadaljnja navodila odveč. Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani je izdala do sedaj sledeče: Kubična računica za okrogel les, 20 Din; Kubična računica za rezan in tesan les, 30 Din; obe skupaj vezani 45 dinarjev; Kubična računica za remeljne, žaganice (deske, plohe, polmorale, morale itd.), vez. 45 Din. Ker so knjižice praktično sestavljene, jih toplo priporočamo tako posameznikom gozdarjem kakor tudi lesnim trgovcem.

— Neprijeten okus in duh v ustih odstrani takoj odlična, osvežujoča Chlorodont zobna pasta. Tuba 8 Din.

— Nedeljenega priznanja so deležna nova vina, ki jih je izredno ugodno nabavil popularni avtomatični buffet Rio v Selenburgovi ulici. Letošnja dobra vinska letina je poskrbela za vse prijatelje izborne vinske kapljice in najboljšo izmed najboljših: novi cvetke, novi in stari rizing in zdravilno »Kučje vino« je nabavil avtomatični buffet Rio. Prodajna cena teh vin je izredno nizka, saj stane en liter brez ulico komaj 9 Din, tako da si ga lahko vsakdo nabavi. Voznemu podjetniku moremo samo čestitati, da se je založil s tako izborno pijačo.

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Sreda, 7. decembra. 12.15 Plošče. — 12.45 Dnevne vesti. — 13.00 Čas, plošče, borza. — 17.30 Otroški kotiček (gdč. Vencajzova). — 18.00 Plošče. — 18.15 Fonetični poskusi prof. dr. Vebra. — 19.00 Ruščina (dr. Preobraženski). — 19.30 Literarna ura: Evenssonovi romani (Fr. Vodnik). — 20.00 Glasbeno predavanje (dr. Mantuani). — 20.30 Samospevi gospe Fani Čadežve. — 21.00 Salonski kvintet. — 22.00 Čas, poročila. — 22.15 Prenos iz kavarne »Zvezda«.

Četrtek, 8. decembra. 7.30 Kmetijsko predavanje: Uvod (ing. Zidanšek). — 8.00 Nasveti za kmetovalce. — 8.15 Smučarska gimnastika (M. Dobovšek). — 8.45 Poročila. — 9.00 Versko predavanje. — 9.30 Prenos cerkvene glasbe iz franciskanske cerkve. — 10.30 O zračnem pritisku (dr. Čadež). — 11.00 Salonski kvintet. — 12.00 Čas, poročila, plošče. — 15.00 Reportaža s kmetijske šole na Grmu pri Novem mestu: Kletarstvo (ing. Zupančič in ing. Kotlovšek). — 15.45 Dvospevi s klavirjem. Pojela gdč. Megla Angela (sopran) in Pirc Mara (alt). — 16.30 Bratje (Jalen), drama. Igra Ljudski odd. — 20.00 Prenos opere »Manon« iz gledališča. — 22.00 Čas, poročila.

Drugi programi

Sreda, 7. decembra.

Zagreb: 21.15 Prenos simfoničnega koncerta iz Londona. — Gornja Italija: 20.30 Komedia — Jazz. — Leipzig: 23.00 Koncert: Maks von Schilling. — Barcelona: 22.15 Violinski in pianinski koncert. — 23.00 Radio-koncert. — Stuttgart: 20.00 Koncert. — Toulouse: 21.00 Filhaumonični koncert. — 23.00 Koncert irske glasbe. — Berlin: 20.00 Simfonični koncert. — Belgrad: 20.00 Zagreb. — Rim: 20.45 Pester koncert. — 22.00 Štiri španske pesmi in simfonična glasba. — Beromünster: 20.00 Bachove skladbe. — 21.30 Ruska glasba. — Langenberg: 21.00 Koncert. — Praha: 19.25 Gledališki koncert. — Dunaj: 20.30 Zabavna glasba. — München: 21.00 Komorna glasba. — Budimpešta: 20.45 Dante Alghieri. — Varšava: 21.05 Pianinski koncert. — 22.05 Salonska glasba. — Pariz-Eiffel: 20.15 Radio-simfonični koncert.

Četrtek, 8. decembra.

Zagreb: 20.00 Ljubljana. — Leipzig: 20.45 Igra. — Gornja Italija: 20.30 3. dejanje iz opere »Dafnis«. — Barcelona: 21.05 Operni prenos. — Stuttgart: 20.30 »Musterweiber«, opereta. — Toulouse: 20.45 Kolonialni koncert. — 23.30 Škotska glasba. — Berlin: 19.10 Koncert. — 24.00 Zabavna ura. — Belgrad: 20.00 Ljubljana. — Rim: 20.45 Večerni koncert. — Beromünster: 20.00 Solistovski koncert. — 21.40 Zabavni koncert. — Langenberg: 20.00 in 22.40 Koncert. — Praha: 20.05 III. koncert češke filharmonije. — 22.15 Koncert salonskega orkestra. — Dunaj: 22.15 Plesna glasba. — München: 18.00 Cerkevna glasba. — Budimpešta: 20.35 Koncert opernega orkestra. — 23.00 Ciganska glasba. — Varšava: 21.30 Vokalni koncert. — 22.00 Plesna glasba. — Pariz-Eiffel: 19.30 Koncert.

Iznajdba za ženski svet. Po-ročamo lajkjo o novosti, ki napravi umivanje glave in las zelo prijetno. To so očala proti peni, ki pri umivanju varujejo oči pred vodo in peno. Pri umivanju glave se lahko s pomočjo te iznajdbe gleda popolnoma prosto brez vsakega napora. Tako očala se najdejo kot omot vsakega zavojčka »crne glave«. »Haarglanz Shampunas«, kakor tudi pri posebnih vrsti »extrablond« za blondinke. 4

Gospodarstvo

Insolvenca v novembru. Po podatkih Društva industrijcev in veletrgovcev v Ljubljani je bilo v novembru razglašeno v vsej državi 39 konkurzov, lani v novembru 41, v oktobru letos pa 36. Število poravnav je še vedno visoko in je znašalo v novembru 64, ravno toliko kot v oktobru, lani novembra pa 69. V naši banovini je bilo konkurzov 6 v novembru, torej istotoliko kot v oktobru, lani novembra pa 8. Število poravnav je padlo od 16 na 10 od oktobra na november, lani v novembru pa jih je bilo razglašeno 8.

Trgovski koledar 1933 je izšel v založbi Trgovskega društva »Merkur« v Ljubljani. Trgovski koledar bo v zvezi in nepogrešen spremljalec naših trgovcev in trgovskih sodnikov. Bogata in skrbno izbrana je njegova vsebina, tako da je zanesljiv svetovalec in kupčevski praktičnem življenju. Cena mu je 15 Din. Trgovski koledar ima svojo dolgo tradicijo in je letos stopil v 19. leto.

Borza

Dne 6. decembra 1932.

Denar

V današnjem deviznem prometu so ostali neizpremenjeni tečaji Amsterdam, Berlina, Bruslja, Curiha, Newyorka in Prage, popustil je tečaj Pariza, dočim sta se uvrstila London in Trst.

Odstotek aži je v italijanskem in nemškem kliringu ostal neizpremenjen.

Na ljubljanski borzi je bil šiling v zasebnem prometu zaključen po 8.50—8.65. Na zagrebški borzi je bilo zaključenih 1000 šillingov po 8.90 (tečaj 8.85 do 8.90). Grški bini so notirali 85—87.

Ljubljana. Amsterdam 2316.51—2327.87, Berlin 1368.19—1378.90, Bruselj 798.02—801.90, Curih 1108.35—1113.85, London 183.64—185.24, Newyork 5741.59—5769.85, Pariz 225.10—226.22, Praga 170.67—171.53, Trst 291.79—294.19.

Promet na zagrebški borzi je znašal brez kompenzacij 57.955 Din.

Curih. Pariz 20.3075, London 16.61, Newyork 520, Bruselj 72.025, Milan 26.39, Madrid 42.425, Amsterdam 200, Berlin 122.65, Stockholm 91.70, Oslo 86, Kopenhagen 86.80, Sofija 3.76, Praga 15.40, Varšava 58.30, Atene 2.875, Carigrad 2.50, Bukarešta 3.085.

Vrednostni papirji

Danes je bila tendenca za državne papirje čvrstejša in so bili tečajji nekoliko višji, vendar je bil promet slab in je prišlo na zagrebški borzi do zaključkov: 7% Bler. pos. 1900 dol. in 7% pos. Drž. hip. banke 1900 dol. Tečaj delnice so ostali v glavnem neizpremenjeni. Uvrstila se je le Dubrovačka, do zaključkov pa je prišlo samo v delnicah Trboveljske (40 kom.).

Ljubljana. 7% invest. pos. 46—48, vojna škoda 210—212, 8% Bler. pos. 40—45, 7% Bler. pos. 40 bl. Ruše 125 den.

Zagreb. Drž. papirji: 7% invest. pos. 46—48, agrarji 24—26, vojna škoda 212 den., dec. 213 den., 6% begl. obv. 32—33.50, 8% Bler. pos. 40—45, 7% Bler. pos. 38.50—40 (40), 7% pos. DHB 42—44. — Delnice: Narodna banka 4050—4300, Priv. agr. banka 217—219, Nar. žum. 25 bl., Gutmman 80 bl., Našice 500 den., Drava 135 den., Sečera Osjek 178 den., Sečera Bečkerek 600 bl., Osj. ljev. 150 bl., Split cement 130 den., Impex 50 den., Trboveljska 147.50—155 (147.50, 150), Dubrovačka 75—125.

Belgrad. Narodna banka zaklj. 4150, Priv. agr. banka 217—230, 7% invest. pos. 46—47, agrarji 24—26, vojna škoda 213—214 (214, 200), 12. zaklj. 215, 2. zaklj. 206, 205, 6% begl. obv. 32.503—3.25 (33.50, 33), 8% Bler. pos. 43 bl., 7% Bler. pos. 37—38 (37.50, 37), 7% pos. DHB 43—45.

Dunaj. Podon.-savska-jadrana. 61.75, Aussiger Chemische 120.75, Alpine 11.63, Trboveljska 19.

Žitni trg

Tendence na žitnem trgu je čvrsta in cene polagoma postajajo višje. Danes so bili zabeleženi zaključki v pšenici, 70—80 kg. po 157.50, 80—81 kg po 162.50, banška blago, 76 kg. pa je bilo zaključeno po 152.50, 74 kg težko po 147.50. Boljšega blaga je vedno manj na trgu. Nadalje je bila danes zaključena časa primerno suha koruza po 55, umetno sušena pa po 65. Cene moka so ostale neizpremenjene: po znamki 255—285.

Sombor. Kuruza bač. prompt 52—54, bač. jan. 54—56. Ostalo neizpremenjeno. Promet: 85½ vag.

Budimpešta. Tendence slaba. Promet tih. Pšenica marec 12.82—12.85, zaklj. 12.81—12.83, maj 13.11—13.14, zaklj. 13.20—13.22, rž marec 7.42—7.52, zaklj. 7.52—7.53, koruza maj 8.83—8.98, zaklj. 9.90—9.92, julij 8.21—8.30, zaklj. 8.30—8.32.

Chicago. Pšenica marec 48.625, maj 48.875, dec. 44.875, koruza marec 27.75, maj 29.375, dec. 23, oves marec 17.5, maj 17.875, rž maj 33.625, dec. 33.

Winnipeg. Pšenica dec. 41.625, maj 47.75, julij 49.—

Živina

Dunajski prasijski sejem. (Poročilo tvrdke Edv. Saborsky & Comp., Dunaj.) Pripeljanih je bilo 6436 pršutarjev in 3414 špeharjev, iz Jugoslavije 2509. Na kontumacnem trgu je bilo 2968 špeharjev in 323 pršutarjev. Cene: špeharji najboljši 1.78, l. 1.73—1.77, 11. 1.68—1.72, kmetijski 1.62—1.75, pršutarji 1.40—1.65, najboljši 1.80—1.85. Tendence: špeharji so se podražili za 6—8 grošev, cene pršutarjev pa je ostala neizpremenjena.

Les

Na ljubljanski borzi je bilo zaključeno: 3 vag. jelovih desk ter 2 vag. jelovih tramov.

Senovo

V nedeljo, dne 4. t. m. so senovski tufarji poslavili praznik sv. Barbare. Pri sv. Janezu na Cesti je bilo cerkveno opravilo

Angleški sodniki

Angleški sodniki so na eplošno zelo stari. Mladost Anglija sploh ne pozna. Ako je kdo pod 50 let star, pa je imenovan za sodnika, je to izredna izjema. K temu vsemu pa ima danes Anglija nad 100 sodnikov, ki so prekorčili 80 let. To pa pomeni nezdružljivo razmere, kakor piše knjiga »Angleško sodstvo«, ki je pred kratkim izšla. Dvajsetletnik, ki ga sodi 60-letnik, pač ne more imeti pravega zaupanja v svojega sodnika. Taki sodniki, oravi neimenovani pisec, imajo čisto svoje gledanje v svet, saj so vendar rasli povsem v drugih razmerah, kakor danes mi, zato ne bodo razumeli sodobnega človeka. Radi tega je odločno potreba, da se spremeni angleško sodniško osebje in sicer tako, da se pomladi! Knjiga je vzbudila splošno pozornost in londonski listi so preiskovali pri svojih čitateljih, ako bodo imele besede neznanega pisca kaj odmeva pri odločitvah faktorjih. In

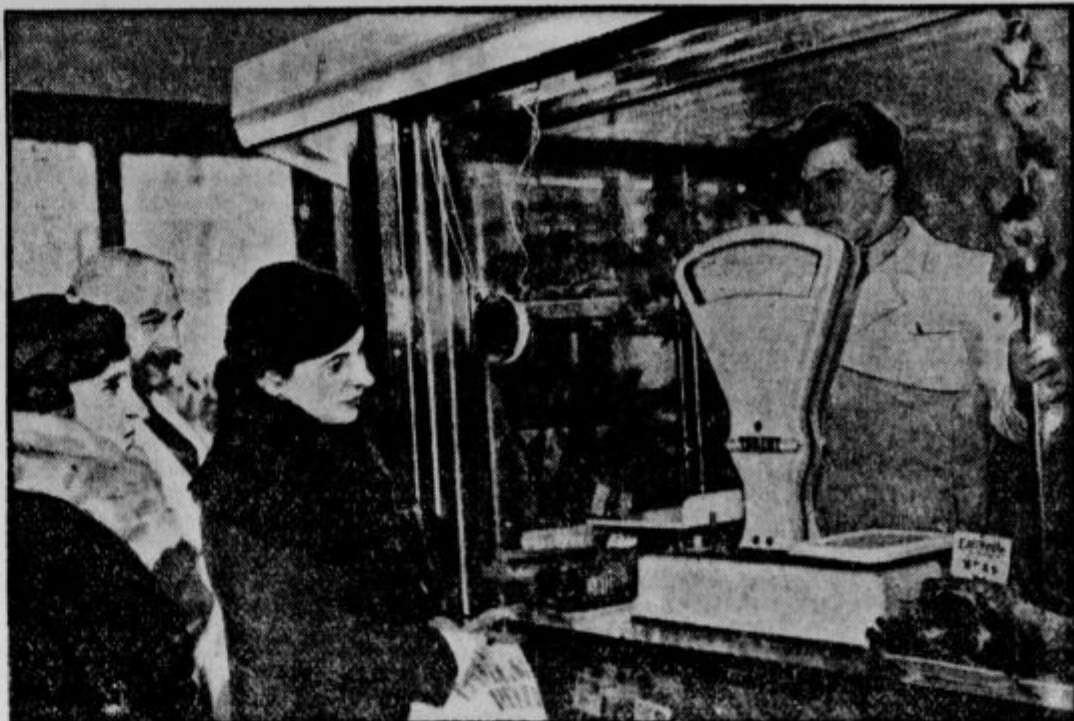
pokazalo se je, da ta knjiga prav nič ne pretirava. Saj je v Angliji v resnici nad 100 sodnikov, ki so že prekorčili 80 let in najstarejši sodnik, ki še danes vrši službo, je v Osvafordu, a šteje celo 96 let! Pa ni edini od 90 letnikov. Ima še v Grimsbyju tovariša z 91 leti in v Carlisleju 92 letnika. V Barnsleyu so 4 sodniki, ki imajo nad 80 let. V Cheffildu je 14 sodnikov s 70, a 10 z 80 leti! In tako v večini mest. Najbolj mlad je še Glasgow. Tam je najstarejši sodnik sedemdesetletnik. Splošno se pojavlja v Angliji zahteva, da se sodniški pomladajo, pa ne po Voronovovi in Steinachovi metodi, marveč z določljivo starostno mere. Sicer pa je znano, kako težko se Londončan privaja kakim reformam. Saj smatra svoje sodstvo za najboljše na svetu. Zatorej bo tudi pomladitev sodnikov-starčkov še dokaj časa aktualno vprašanje.

Slikarji na ulici

Pred dnevi se je razvrstil po Dunaju svojevrsten spreved. Slikarji so tako rekoč demonstrirali nad svojim obupnim stanjem. Z dostojanstvom umetnosti in s slovesno zadržanostjo je konec, kakor hitro nastopi glad; v mestu ni nikogar, ki bi vsaj nekaj dinarjev ponudil za slike. Dunaj, ki je bil nekdanje mesto mecenov za umetnike, je danes ne le trg cestnih muzikantov, marveč tudi cestnih slikarjev. Sicer je ta prva cestna demokracija umetnosti — njen predhodnik je bil madžarski pisatelj, ki je svoja lastna dela kolportiral — ostala na izvestni višini, vendar je prežalosten pojav za velenje, ki je še kolikortoliko denarno. Od razstavnega poslojpa se je vrstilo več tovornih avtomobilov, na katerih je sedelo po pet slikarjev, vsak je krenil v drugo mestno smer; zdaj se udeležujejo ti slikarski umetniki na rezerviranih plakatih stenah. Tuko je eden izmed njih naslikal »Drevo umetnosti, ki nosi zlate sadove, a deblo je radi sile časa zvezano z verigo.

Stoletniki na Madarskem

Zadnje ljudsko štetje na Madžarskem je pokazalo, da ima ta država 100 oseb, ki so stare nad 100 let. Od teh je 28 moških, a 72 žensk.

Higijenska mesnica.

V Parizu so otvorili te dni mesnico, ki nudi vse pogoje za idealno-higijenske prostore. Meso je namreč ločeno od kupovalcev s stekleno steno, tako da ne morejo niti bakterije priti s te strani niti se ne morejo ljudje dotikati mesa. Prodajalec se sporazumeva z ljudmi potom mikrofona, ki je v stekleni steni.

Eichendorff — politik

Spomenik nemškemu romantičnemu pesniku Jožefu Eichendorffu, ki stoji v Hohenbirkenu, je bil pred nekaj dnevi grdo oskrnjen. Politični zlikovci so ga namazali s črnim. Ta spomenik so postavili njegovi častilci že pred 25 leti; je pa iz eratičnega bloka, ki so ga našli v Gornji Slezi. Tik pred slovesnostjo, ki so jo mislili privediti spominu pesnika, se je to zgodilo. »Čudoviti pesnik slezijskega gozda mora v Hohenbirkenu marsikaj potrpeti. Svoječasno so mu spomenik obstrelili slezijski nemirniki, ker jih je motil nemški podpis na spomeniku. Zdaj pa so ga vitezi kulture na sam jubilejni dan namazali! Sreča, da je Eichendorff nesmrten in zategadelj vzvišen nad vso nizkostjo človeka...« Tako je napisal neki tamošnji časopis.

Angola — kolonija

Skozi celo leto je predaval na kolinski univerzi univerzitetni prof. dr. Jessen o portugalski Angoli v Afriki, katero bi mogli prenaseljeni narodi v Evropi s haskom napolniti. On sam je to državo prepotoval podolž in poprek, od obrežja do visokih planot, od pragozda do pušče; prešturiral je kraje in ljudi, umetnost in običaje, trgovino in obrt. Angola je najdragocenejši zaklad, ki si ga je Portugalska ohranila iz cvetoče dobe svojih kolonij. Je pa to prehodna država med neizmerno bogato Kongsko državo in Atlantskim oceanom. Tu uspeva kava, kakao, sladkor, palmove olje, bombaževce, tobak itd. Goji se tu tudi živinoreja, hkrati pa so tu ogromna bogastva rib in divjačine. Tu bi bila idealna kolonija za brezposelne delavce, ki nimajo zemlje in doma. Le premalo je preskrbljeno za duhovno človekov stran. Sol in knjig tam skoraj ne poznajo — tudi evropski prebivalci. O kakih drugih institucijah, ki bi negovale duševnost ljudi, pa kajpada ni govora.

Živalski svet

Po ugotovitvi Pariškega muzeja za naravoslovje poznamo do danes 3.400.000 posebnih vrst vodnih in kopnih živali. Najvišje število dosega vsekakor insekti (230.000), moluskov je 50.000 najrazličnejših vrst, dalje 20.000 različnih pajkov in 12.000 raznovrstnih rib. Ptičji svet je zastopan s 13.000 vrstami.

»Katero izmed sester imaš rajši, Anko ali Marjetko?«
»Ne upam povedati, bi bila Marjetka huda name...«

Stoletnica rojstva Eiffela.

Dne 15. decembra letos bodo obhajali Francozi 100-letnico rojstva svojega slavnega inženjerja Gustava Eiffela, ki je postavil svetovnoznani stolp istega imena v Parizu leta 1889. Stolp je visok 300 metrov in je veljal svoječasno za čudo sveta.

Ptički s polento...

Te dni pišejo vsi nemški časopisi o izredni množini ptičev, ki leti iz Skandinavije in Nemčije v južne kraje. Za varnost teh ptičev na poti, ko leti v severno Afriko, je zdaj tudi italijanski zakonik poskrbel. Uradno glasilo »Gazzetta Ufficiale« objavljajo odlok ministrstva za narodno gospodarstvo, kjer se prepoveduje lovenje ptičev, ki prilete na otok Capri na počitek. Na otok Capri prilete namreč neizmerno množine ptičev v svojih jesenskih selitvah in tu so jih prebivalci zmerom doslej ali streljali ali jih lovili v past, pa jih pojedli. Italijanske ptičje mreže so znane. Prepoved streljanja ptičev pa velja za vse leto. Mogoče se bo prepoved raztegnila tudi na ostale italijanske pokrajine, kjer se ustavljajo ptičje trupe. Italijani smatrajo pečeno ptičje meso za izredno slaščico. Mnogo tujcev, ki so potovali po Italiji, je že v Milanu čitalo na jedilnem listu: »Uccellini con polenta!« Ptički s polento!

Cezarjev venec

Pri izkopavanju starin v Rimu so našli srebrni venec, ki je imitacija lovorjevega venca. Domneva se, da ga je nosil Julij Cezar...

Svojevrsna dirka.

Pri neki dirki, kjer so postavljene ovire, v Sandownskem drevoredu, se je zgodilo, da se je sedem jezdecov zrušilo pod konje. To je edinstven slučaj v zgodovini dirk z ovirami. Prvemu dirkaču se je konj spotaknil, ob tega pa se je zvalilo še 6 drugih konj. Vsi jezdec so bili težko poškodovani in so jih prenesli v bolnišnico.

♦♦♦ Jutri žrebanje loterije „Poštnega doma“! ♦♦♦

Lorna Doone

Roman iz Exmoora

Zaradi varnosti sem potoval peš. Čvrsto sem se bil odločil, priti skrivnostno na dno, pa naj velja kar hoče; kar se upa moj stari tjec, tega se menda tudi jaz ne bom plašil. Po strmih stezi sem se plazil skozi sotesko in veliki praprotje mi je viselo s pečin na glavo kakor pajčevina. Po dolgi poti sem sedel v skalnato dolbino in opazoval začarano barje pod seboj. Vse okoli mene je bilo smrtno tiho; v grozo vzbujajoči samoti ni bilo opaziti nobenega živega bitja. Stara bajka pripoveduje, da je na mestu sedanje temačne mlakuže stal pred davnim časom grad zlobnega čarovnika, pred čigar črnimi umetnjami je bil ves Exmoor v strahu. Nekoč je pa prišel tjakaj svet človek, ki je z molitvijo in svojo višjo močjo rešil prebivalstvo krutega nasilnika. Z gradom vred ga je pogoltnila zemlja prav na mestu, kjer izvira dandanes umazana voda iz močvirnatih grude. Oni svetnik je pa tri milje zapadno odondod zgradil kapelico, kjer je sam pokojen in na katere pokopališče počivata tudi Lornina teta Sabina in sir Ensor Doone.

Ko sem premišljeval to staro bajko, se me nenadoma prikazal na nasprotnem bregu neki jezdec, kakor da bi bil zrastlez iz tal. Sprva me je obšel tajen strah, toda kmalu sem prepoznal nenačnega prišleca: bil je sam gospod Hucaback s svojimi sivimi lasmi. Planil sem pokonci, pričel mahati s klobukom in ga klicati; moj glas je strašče odmeval od pečin in v hrbitovja naokoli. Ujace se mi ni odzval, temveč mi je samo namignil z roko, naj pridem k njemu. Previdno sem se pričel pomikati naprej po ozki stezi, ki se je vila med skalnimi stenami in tistim ob barju. Na nasprotni strani

je bila precejšnja jaza, samo ponekod prerasla z grmičasto šaro, travo in goščavo.

»Pa ne da bi se bal?« je izpregovoril stric Ruben in mi ostro pogledal v obraz. »Jaz rabim človeka, ki ni samo močan in močljiv, ampak tudi pogumen. Po tvojih delih v zadnjem boju z Dooni te smatram za drznega in neustrašivega.«

»Ne bojim se nobenega sovražnika, ki ga lahko primem z rokami,« sem odvrnil, »toda tukaj bom menda imel opravka z veččami in črnimi močmi.«

»O ti bedak vseh bedakov,« je vzkliknil Ruben, »čarovnja, ki imava tukaj z njo opraviti, strahuje ves svet. Priveži mi konja, John, toda ne preblizu močvirja. Izborna smo si bili izbrali vhod. Stopaj korakoma za mano, toda previdno, kajti tla so tukaj varljiva. Jaz sem jih pa že vajen.«

Stopal je pred mano v vijugasti črti, dokler nisva dospela do velike okroglaste odprtine, podobne z deskami prekritemu vodnjaku. Čudno se mi je zdelo, da so na tem mestu izkopali vodnjak, ker je bilo vse naokoli dovolj planinskih studencev. Poleg odprtine so ležali nekakega rjava-vega kamenja, kakršnega še nisem videl.

Ujace Ruben je zapazil, da se čudim. »Prej je bilo položeno čez odprtino debelo deblo,« je opomnil suho, »toda lopov, ki je na nas prežal, je dospel do njega, ko je baš nekdo mojih delavcev prišel iz votline. Nepridiprav je omtvilo ob strahu in se ni več upal semkaj. Menili smo, da si ga nemara ti poslal, toda to mnenje je bilo brčkone krivo.«

»Kako ste mi pač mogli kaj takega prisojati, stric, saj ste bili naši gosti?«

»Na svetu je mnogo ljudi in mnogo naziranj. John, ti si mlad, močan in romantičnega mišljenja, jaz pa gledam stvari tako, kakor so v resnici, za kakršne sem jih spoznal v svojih sedemdesetih letih. Hočeš li iti z menoj v čarovniško

votlino, ali pa ostati tukaj, če te je strah?«

»Taka šleva pa nisem. Kamor morete iti vi, se upam tudi jaz.«

Namignil mi je, naj spustim v jamo težko kad z železnim obročem.

Obroč je bil privezan na dolgo vrv, omotano okoli močnega škripeca in pritrjeno na deblo, ležeče preko odprtine malce pod zemeljskim površjem.

»Jaz se spustim prvi v jamo,« je dejal stric Ruben, »a ti vstopi in pridži za menoj, kakor hitro se kad prikaže iz votline.«

Zabrlizgal je v jamo; odzval se mu je rezek žvižg, na kar je zlezel v kad in sem odvil škripec. Hipoma mi je izginil izpred oči.

Ko sem stal na žarkem soncu zunaj pod milim nebom, sem se dvomeče premišljal, ali naj bi se spustil za njim v podzemlje ali ne. Ako me ne bi bilo sram pred starim stricem, ki se je drznil iti brez strahu v temno globino, se ne bi bil nikoli odločil, spustiti se za njim. Tako mi pa ni preostalo drugega, ko stopiti v kad, ki se je kmalu prikazala iz votline, in se vdati v usodo.

Zobje so mi šklepotali od razburjenja, čeprav sem se na vso moč pogumnega delal. Krepko sem se oprijel vrvi, da ne bi s svojo težo izpahnil kadi dna; vse temnejše je postajalo okoli mene, vse bolj sinje se mi je videlo nebo nad glavo. Nenadoma sem pa s kadijo pristal, pri čemer me je tako pretreslo, da sem malone izgubil ravnotežje. Poleg mene sta stala stric Ruben in neki rudar, čigar poteze so se mi zdele znane. S plamenicami sta razsvetljevala temni prostor.

»Pozdravljen v kraljestvu zlata, John Ridd,« je izpregovoril Hucaback zmagovalno. »Večjega strahopetca še menda ni bilo v našem rovu, kajne, Karfax?«

»Vsi so enako strahopetni, kadar pridejo

privkrat k nam,« je dodal ogovorjeni, nizek, širokopleč možakar.

»Iz lastnega nagiba gotovo ne pojdem nikoli več tako globoko pod zemljo,« sem vzkliknil in skočil iz kadi. Pri tem sem se malo zadel ob golenico, kar je strica Rubena očitno razveselilo. Toda Karfax se ni prav nič nasmehnil, ker me je po vsem videzu smatral za neljubega vsiljivca. Plamenice so motno razsvetljevale temo okoli nas; na eni strani sem opazil majhen, s stebri podprt hodnik, na drugi se je odpirala v skalovju dolbina, še naprej je pa vladala neprodinra tema. Videti sem bil kakor miška v pasti.

»Brčkone se čutiš razočaranega, John?« je vprašal stric Ruben, ki je bil v plapolajoči luči videti kot prikazen. »Menda si misliš, da bodo strop, stene in tla tukaj iz samega čistega zlata?«

»Ha, ha!« se je zasmehal Karfax, »gotovo je kaj takega pričakoval.«

»Nekaj boljšega ko samo nesnago in temo sem pač upal najti tukaj,« sem odvrnil.

»No, pojdi tedaj z nama, pokazala ti bova nekaj lepšega. Tvoja krepka roka nam bo nemalo hasnila pri nemem delu, ki mi mu nismo kos.«

Stopili smo na ozek, vijugast hodnik, ki je držal do nekega širšega prostora, kjer je ležala mogočna skala preko steze; poleg nje je ležalo na tleh več velikih kovaških kladiv, ki so bila deloma ukrivljena, deloma imela polomljene držaje.

»Klada grda,« je vzkliknil stric Ruben in brenil pri tem ono skalo, ki je bila pač tako velika ko največja materina omara doma, »zdaj ti bo odbila najdeja ura. No, John, daj, da vidimo, ali si res tako močan, kakor pripovedujejo ljudje. Poberi onole veliko kladivo ter razčeni to skalo, ki se že dva tedna zaman mučimo z njo. Oreh bo sicer težko streti, toda izplačalo se bo.«

Danes Anglija: Avstrija

Največji sportni dogodek za desetletja bo danes insceniran v Londonu. Spoprimeta se izbrani moštvi Avstrije in Anglije. Pravilno bi morali reči, da nastopi proti Angležem trenutno najboljša moštvo Evrope, zakaj moštvo, ki ga je poslal Dunaj v London, je enajstoričnik, ki je bila v 12 igrah ostala nepremagana in je dosegla score 53:14, tako da se danes spoprimeta v Londonu prav za prav na igrišču Chelsea kontinent in Anglija. Da pa je za to srečanje ogromno zanimanje menda ni treba posebej poudarjati. Največji časopisi na kontinentu so poslali svoje urednike k igri, se celo iz Jugoslavije je odpotoval urednik »Politike« k igri. Naravno, da smo tudi mi poskrbeli, da bodo naši prijatelji točno informirani o poteku in izidu te igre. Naš, posebno za to naprošeni dopisnik bo točno poročal o svojih utisih pri igri in tudi med vožnjo. Ta veliki sportni dogodek bo prenašala dunajska radio postaja danes popoldne po drugi uri. Pripovedoval bo najboljši speaker Willi Schmiegler z Dunaja. — Na ta prenos se posebej opozarjamo one naše prijatelje, ki so srečni lastniki dobrih aparatov in imajo še to srečo, da bodo imeli danes popoldne čas poslušati. Drugi del igre bo prenašala tudi zagrebška radio postaja. S prenosom prične ob 16.10. Da bo kontinent točno informiran o tem velikem sportnem dogodku zadnjih 10 let, je torej vse kar najbolje preskrbljeno.

Sedaj si pa še malo ogledimo akterje, ki se bodo spoprijeli. »Čudežno« moštvo Avstrije je sestavljeno: Hiden, Rainer, Sesta, Nausch, Smistik, Gall (Braun) — Zischek, Gschweidel, Sindelar, Schnal, Vogl. Ker Gschweidel ni še popolnoma zdrav, bo nastopil v desni zvezi Weselik od Rapida, katerega smo tudi v Ljubljani videli ob priliki gostovanja Rapida. Hugo Meisl ima v svoje moštvo popolno zaupanje. Toda zmage ne pričakuje. Izgnajljivi Dunajčani so pogruntali iz imen vseh 16 igralcev akrostih: (Kein Sieg Englands) Anglija ne bo zmazala. Sprejem avstrijskih igralcev v Londonu je bil impozanten, ravno tako tudi posebnega vlaka, ki je pripeljal kibice. Toda precej neprijetno so bili presenečeni avstrijski igralci že v soboto, ko so prisostvovali igri med Evertonom in Chelsea.

Pri tej igri, kjer so videli pravo angleško prvenstveno borbo ne igrjo, so bili razočarani. Tempo igre in način, kako se tamkaj bore za žogo, je vplival kot trznel tuš. Žoga je šla v ostrem tempu z noge na nogo, igralci so se pa posluževali v borbi za žogo vseh svojih fizičnih moči. V Angliji se v borbi za žogo ne poslužujejo takih metod kakor pri nas, ko skuša igralec nevarnega nasprotnika z udarcem po nogi onesposobiti za igro. Tamkaj uporabijo vso fizično moč, da odrinejo nasprotnika od žoge, toda le z dovoljenimi sredstvi, borba je gentlemenška. Po igri so izjavljali Dunajčani: Pohodili nas bodo lahko, toda preigrali nas pa ne bodo. Računajo namreč, da bodo s svojimi triki, po katerih slovi ravno dunajski nogomet, parirali igro Angležev.

Vodstvo angleške nogometne Zveze je bilo v zadregi, katerim igralcem bi poverilo zastopstvo v tej borbi. V zadnjih treh igrah je namreč njihovo moštvo gladko podleglo. Velika je izbira res prvostopskih igralcev in ravno radi tega se je težko odločiti. Zaenkrat je določeno naslednje moštvo: Hibbs (Birmingham), Godall (Huddersfield), Blenkinshop (Sheffield-Strange (Sheffield), Hart, (Leeds United) Cambelt (Huddersfield), Crooks (Derby County), Jack Arsenal, Hampson (Blackpool), Walker (Aston Vila), Houghton (Aston Vila). Ta enajstoričnik bo morala dokazati danes, ali so učenci boljši od učiteljev. Prestiž Anglije, ki se je izolirala od kontinenta bo treba rešiti. Neuspehi raznih vodilnih klubov so namreč močno omajali zaupanje v angleški nogomet. Tekmo bo vodil Langenus (Belgija), ki je prošle nedelje vodil tudi igro med Nemčijo in Holandsko, ki so jo Nemci gladko izigrali s 2:0. No in končno omenimo še stave, ki so pri Angležih neizogibne. Eden prvih strokovnjakov Anglije, manager Arsenala Chapman je stavil v korist Avstrije za 25.000 Din. Ostale stave so na približno 3:1, za Anglijo aevoda. Najbrže bodo tudi te stave pravilne, kajti skoro ne moremo misliti, da bi Angleži na lastnem igrišču podlegli. Sicer pa prijatelji! navijte si svoje radio-aparate in danes popoldne poslušajte, saj bosta govorila dva najdovoljšeja speakerja prof. Schmiegler in Naumann.

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE

DRAMA

Začetek ob 20

Sreda, 7. decembra: STRAST POD BRESTI. Red sreda.

Četrtek, 8. decembra ob 15: SRCE IGRACK. Izven. Znižane cene. — Ob 20: CELJSKI GROFJE. Izven. Znižane cene.

Petek, 9. decembra: Zaprto.

OPERA

Začetek ob 20

Sreda, 7. decembra: ADEL IN MARA. Red C. Četrtek, 8. decembra ob 15: MALA FLOPAMYE, gostuje g. Dubajić iz Zagreba, izven, znižane cene. — Ob 20: MANON, izven, znižane cene.

Petek, 9. decembra: Zaprto.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Sreda, 7. decembra: zaprto. Četrtek, 8. decembra ob 15: TRIJE VAŠKI SVETNIKI. Znižane cene. Zadnjič. — Ob 20: FRIDERIKA. Znižane cene.

Načelstvo zadruge, Jugoslovanska tiskarna

r. z. z. o. z.

v Ljubljani

vabi na

redni občni zbor,

ki bo v četrtek, 13. dec. 1932 ob pol 4 popoldne v prostorih K. T. D.

Spored:

1. Čitanje zapisnika zad. obč. zbora
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Odobritev rač. zaključka in bilance.
5. Volitev tretjine načelstva.
6. Volitev nadzorstva.
7. Slučajnosti.

Načelstvo.

Vabilo

na izredni občni zbor »DUHOVSKEGA PODPORNEGA DRUŠTVA ZA DUHOVNIKE LJUBLJANSKE SKOFIJE V LJUBLJANI«, ki se bo vršil v četrtek, dne 29. decembra 1932 ob pol 3 popoldne v Duhovskem semenišču.

Dnevni red: 1. Poročilo načelstva, 2. Sklepanje o pravilniku, 3. Določitev članarine, 4. Slučajnosti, Odbor.

V slučaju nesklapnosti se bo vršil čez pol ure v istih prostorih nov izredni občni zbor z istim dnevnim redom brez ozira na število navzočih članov.

Zastopnik

Iščemo pri speceristih na Stajerskem dobro uvedenega gospoda. Prednost imajo tisti s sedežem v Mariboru. Dobro uvedena znamka, artikel največjega dnevnega konzuma - kolekcija zelo majhna. Ponudbe na oglasni odelek pod »Specerist«. 17424

PUH - PERJE R MIKLAUC LJUBLJANA

FOTOAPARATE

svetovnih trdih Zeiss-Ikon, Rodenstock, Voigtlander, Welta, Certo itd ima vedno v zalogi

fotoodb. Jugoslovanske knjigarne v Ljubljani. Zabeležite cenik!

ZAHVALA

Ob nenadni in težki izgubi našega toliko ljubljenega očeta, sina, brata in svaka, gospoda

VLADIMIRJA PFEIFERJA

kapetana fregate v p., večkrat odlikovanega in imejitelja reda legije časti, predsednika sreske sekcije udruženja rez. oficirjev in bojnikov, občinskega odbornika ter odbornika raznih nacionalnih in kulturnih društev itd.,

smo prejeli toliko dokazov iskrenega sočutja, da nam je nemogoče zahvaliti se vsakemu posebej.

Zahvaljujemo se preč. dekanu g. Al. Kurentu za pogrebna opravila, vsem sorodnikom in številnim zvestim prijateljem pokojnika, ki so nam v teh težkih urah stali ob strani in z nami delili gorje, blagodejno sočuvstvovali in dokazali, koliko odkritega in globokega spoštovanja in ljubezni je pokojni užival v najširših slojih. Prav iskreno se zahvaljujemo možem, ženam, fantom in dekletom iz Leskovca in okolice, ki so v tako častnem številu spremili svojega ljubljeno na njegovi zadnji poti.

Posebno se še zahvaljujemo darovalcem krasnega cvetja, zastopnikom vojske in mornarice, udruženju rez. oficirjev in bojnikov, gasilskemu društvu v Leskovcu, gasilski godbi iz Krškega, pevskemu zboru za ganljivo petje, gg. občinskim odbornikom, zasopnikom Sokola in Narodne odbrane.

Posebno se prav pristočno zahvaljujemo poročniku vojnega broda g. J. Debeljaku, ki se je v prelepih besedah ob odprtem grobu poslovil od svojega tovariša, za vznešeni govor šumarskega svetnika g. ing. Cerjaka, za lepe besede g. Ambroža, in končno pokojnikovemu ljubljenu prijatelju načelniku g. E. Vargazonu za tolažilni in globoko zasnovani govor ter cvetje z Jadrana.

Leskovec pri Krškem, dne 5. decembra 1932.

Zalujoči rodbini:

Ivan Pfeiferjeva in dr. Ferd. Trenzeva.

Vabilo na

redni občni zbor

zadruge

„Jugoslov. knjigarna“

r. z. z. o. z.

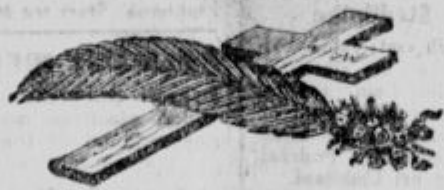
v Ljubljani

ki bo v četrtek, 15. decembra 1932 ob treh popoldne v posvetovalnici K. T. D.

Spored:

1. Čitanje zapisnika zad. obč. zbora
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Odobritev rač. zaključka in bilance.
5. Volitev tretjine načelstva.
6. Volitev nadzorstva.
7. Slučajnosti.

Načelstvo.

V neizmerni žalosti naznanjamo, da je naš predobri soprog, oče, stari oče, očim, brat in tast, gospod

ing. Anton Rudež

graščak in veleposestnik v Ribnici

v torek, dne 6. decembra ob pol 1 ponoči, po krajši bolezni, previden s tolažili svete vere, v 62. letu starosti mirno umrl.

Pogreb predragega bo v četrtek, dne 8. decembra ob pol 12 dopoldne izpred hiše žalosti na farno pokopališče v Hrovači.

Svete maše zadušnice se bodo brale v grajski kapelici, v farni cerkvi v Ribnici, v patronatskih cerkvah v Sodražici in Loškem potoku ter v cerkvi v Novi Štiti.

Ribnica, dne 6. decembra 1932.

Olga Rudež roj. Kosler, soproga:

Olga Zorc roj. Rudež, ing. Anton Rudež in Marko Rudež, hčerka in sinova;

Elza pl. Petrovan roj. Rudež in Štefanija Schiffrer roj. Rudež, sestre;

Gerta baronica Lazarini roj. Kosler in Oskar Kosler, pastorka;

dr. Vinko Zorc in Henrik baron Lazarini, zeta; Ena Kosler roj. Urbanc, snaha;

Katja, Miša, Hubert in René, vnukinje in vnuk.

Kako se umivajmo, da ne škodimo koži?

Predvsem ne drgnite kože, marveč jo samo nežno umivajte, dalje pa ne smete uporabljati ostrih mil, ampak samo biaga,

medicinsko zanesljiva mila, kot so to Fellerjeva Elsa mila zdrava in lepota, ki so popolnoma neškodljiva, so prijetno dišča, odlično se peneta do zadnjega kosčka in ne dražijo kože. V prometu so naslednje vrste: Elsa lilijino mlačno milo in Elsa mila lilijine kreme, fina cvetna mila, Elsa rumenjakovo milo, blago in primerno tudi za najmanjše otroke, Elsa glice-

rinško milo, posebno za razpokano kožo, Elsa boraksovo milo, izborno tudi proti solnčnim pegam in notranjim nečistočam kože, Elsa katanovo milo, zelo koristno za kožo na glavi in lase, ter Elsa-milo za britje. Po pošti za poskušnjo 5 kosov pošlje franko za Din 52 — lekarnar Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elsatrg 134 (Savska banovina).

Mali oglasi

V malih oglaših velja vsaka beseda Din 1.—; ženitovanjski oglasi Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoka petlitna vrstica po Din 2-50. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe iščejo

Starejša dekla
vajena živine, išče službo v župnišču, kjer je že služila. Apolonija Ferik, pri g. Tereziji Hüttig v Celju. (a)

Nočem beračenja!
Sem poštni fant in razpolagam z najboljšimi izpričevanji tu in inozemstva. Prosim za kakršnokoli, četudi kratkotrajno zaposlitev. Naslov v upr. »Slovenca« 17.434. (a)

Službodobe

Mesar. poslovdjo
ki se popolnoma in v vsakem pogledu razume na mesarsko in klobasičarsko obrt, posebno v izdelavi salam, sprejme takoj tvornica Mikšič v Ogulinu. Ponudbe je poslati takoj ali se osebno javiti. (b)

Vnajem

Lokal
se odda v najem v Ljubljani, Miklošičeva c. 6. n

Ženitbe

Trgovsko podjetje
v Julijski Benečiji išče družabnika do 30 let starosti, event. poroka z izobraženo gospodično, deloma predpogoji. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod št. 17.162. (ž)

Stanovanja

Trisobno stanovanje
kopalnica plin in pritlikine, visokoprtilčno, v bližini bolnišnice, oddam mirni stranki za 1. januar 1933. — Vprašati: Vidovdanska 20, pri krojaču. (č)

Prazno sobo

oddam na Mirju v Verstovškovi ulici št. 3 mirni in solidni osebi. Cena nizka. (s)

Lepo oprem. sobo

oddam takoj v Tavčarjevi ulici. Naslov v upr. »Slovenca« 17.438. (s)

GREŠITE MNOGO

Če ne čitate redno SLOVENCA

Pouk

Šoferska šola
E. Čeh
(bivša Carmensova šoferska šola)
Ljubljana, Dunajska c. 36
Šola za poklene šoferje in amaterje. Prospekti in pismenila »aston« in »franko«

Denar

Vložne knjižice
kupite ali prodaste najbolje pri Komanditni družbi M. Jankole. Ljubljana, Selenburgova ul. 6/II. Telefon 30-52. (d)

Vrednostne papirje

vseh vrst, tu in inozemske, obveznice, založnice, srečke in hranilne knjižice vseh denarnih zavodov kupujemo in prodajamo M. Jankole komanditna družba Ljubljana, Selenburgova ulica 6/II. Telefon 30-52. (d)

Posedstva

Več stavbnih parcel
pri kolodvoru Vižmarje naprodaj. — Pojasnila se dobe: Vižmarje 100. (p)

Radio

Radio-aparat
tri ali štiri elektronski, s priključkom za izmenični tok in z vdelanim zvočnikom kupim. — Pismene ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Radio«. (k)

Kupimo

Zlato
[staro zlatino] kupujemo. M. Jankole, komanditna družba Ljubljana, Selenburgova ul. 6/II. Telefon 30-52. (k)

Srebrne krone

staro zlato in srebro kupuje **RAFINERIJA DRAGIH KOVIN** Ljubljana, Ilirska ulica 36. vhod z Vidovdanske ceste pri gostilni Možina.

Baker, medenino, cink

kupuje najugodnejše Miroslav Kras, Zagreb, Sajmišna ulica. Telef. 66-49.

Parni kotel

za izparivanje sodov, dobro ohranjen, kupim. Ponudbe na upravo »Slovenca« št. 17.399. (k)

Kolo kupim.

Kučerov, Bohoričeva 5. (k)

Prodamo

Konfekcija — modal
Najcenejši nakup Anton Presker, Sv. Petra cesta št. 14. Ljubljana. (l)

Štedilnice

raznih vrst; vrtnice, balkonske in stopniške ograje, dimn. vratica, brzoparilnice, nudi po najnižjih cenah ključ, podjetje Ciril Podražaj, Ig pri Ljubljani.

Pisalni stroj

znamke »Remington« v brezhibnem stanju prodaj. — Naslov v upravi »Slovenca« 17.433. (l)

Pult in nastavek

po zelo ugodni ceni naprodaj. Vinarna, Vegova ulica 2. (l)

Prodajam kaseto

s srebrnim jedilnim priborom, kompletno za 12 oseb, starinsko komodo, bronast lesteneč, igralno mizo in velik prt iz kašmirja. Od 3—5 popoldne. Stari trg 21/II., levo. (l)

Družinska Pratika

za leto 1933

Je pravkar doliskana in bo odslej

na razpolago

v vsaki knjigarni in večji trgovini.

Kakor vse novejšje letnike krasi tudi ta letnik.

zbirka krasnih slik

s kakoršno se ne more ponajati noben drugi slov. ljudski koledar.

Cena Din 5.—, po pošti 50 p več.

Štedilnik

malo rabljen — naprodaj. Fonikvar, Stožice 113 — Ježica. (l)

Obrt

Koruzo za krmo

oddaja najceneje

»vsestranska žita in moka«

A. VOLK, LJUBLJANA

Resizova cesta 24

Posteljne žične vloge

v lesenih ali železnih okvirjih, ter zložljive železne postelje izdeluje solidno točno po naročilu trdnosti

Pavel Strgulc

Ljubljana, Gosposvetska cesta 133

Zahtevajte brezplačni cenik!

Telefon 2059

Premog suha drva

Pogačnik, Bohoričeva

ulica 5

Nakup in prodaja vreč ter jute

A. Grebenc

Dunajska 36

Modroce

otomane divane, fotelije in vse tapetniške izdelke vam oudi najceneje

Ignacij Narobe

Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 16 (pri Levu)

Krušno moko

in vse mlevske izdelke vedno sveže dobite pri

A. & M. ZORMAN

Ljubljana, Stari trg št. 32

Posteljne mreže

s peresi, podložene in navadne elastične izdeluje najceneje od 65 Din naprej po velikosti

Aljož Andlovic

Komenskega ul. 34

in Mestni trg 9 (poleg Skaberneta)

Sprejemajo se popravila.

Dostava brezplačna.

Za mal denar kupiš barve, firnež itd. pri

Drago Franz

Stari trg šte. 11

Čitajte in širite »Slovenca«!

✠ Potrtega srca naznanjamo, da je naša iskreno ljubljena soproga, mati, stara mati, babica in prababica, gospa

IVANA SUBIC

po dolgi, mučni bolezni v torek 6. dec., previdena s svetimi zakramenti, v 71. letu sklenila svoje trudapolno življenje.

Pogreb drage pokojnice bo jutri, na praznik 8. dec. ob 1 popoldne iz hiše žalosti. Vevče 44, na farno pokopališče Dev. Mar. v Polju.

Svete maše zadušnice se bodo brale istotam.

Drago pokojnico priporočamo v molitev in blag spomin!

Vevče-Dev. Mar. v Polju, dne 7. decembra 1932.

ZALUJOČI OSTALI

Zahvala

Vsem, ki so se spomnili ob njegovi prerani smrti našega ljubega, nepozabnega prijatelja, gospoda

Vladimirja Pfeifferja

kapetana fregate v p.

s cvetjem, lepo besedo in spremstvom na njegovi zadnji poti, izrekajo najtoplejšo zahvalo njegovi prijatelji.

Umrla nam je po zelo mučni bolezni, previdena s svetimi zakramenti, naša nad vse ljubljena mama in stara mama, gospa

ELIZABETA ČAMERNIK

Pogreb bo v četrtek, dne 8. t. m. ob pol 4 popoldne iz hiše žalosti Rožna dolina cesta II. št. 2 na pokopališče na Viču.

Ljubljana, dne 7. decembra 1932.

Rodbine:

Čamernik, Žigon, Lindtner, Marn.

Zahvala

Ob priliki nenadne in nenadomestljive izgube naše iskreno-ljubljene dobre mame, sestre, tete, babice in prababice, gospe

Terezije Tomšič

roj. Dimnik

se tem potom najiskreneje zahvaljujemo za nam izkazano sožalje. Posebno zahvalo smo dolžni častiti duhovščini iz Dev. Mar. v Polju, g. zdravniku dr. R. Vidmarju za skrbno nego in trud, prost. gas. društvu Zg. Kašelj za častno premstvo, in domačim pevcem za ganljivo žalostnico na pokopališču, vsem darovalcem vencev in cvetja, ter vsem, ki ste prihiti od blizu in daleč ter s tem počastili nepozabno nam pokojnico na njeni zadnji poti v tako častnem številu.

Vsem najiskrenejša zahvala!

Zg. Kašelj-Dev. Mar. v Polju, 7. decembra 1932.

Žalujoči ostali.

Zahvala

Vsem, ki so nam ob prebridki izgubi naše nenadomestljive in predobre mamice

Ivane Debeljakove

roj. Lukan

skušali lajšati našo neizmerno bol, izrekamo s tem našo najsrčnejšo zahvalo.

Osobito se zahvaljujemo preč. duhovščini za častno spremstvo, zdravnikom dr. Jugu in dr. Merčunu za požrtvovalno zdravljenje, sestrar »Vincencijske družbe« za vzorno sopomoč, darovalcem prekrasnih vencev in šopkov in slednjič vsem, ki so spremlili blagopokojnico v tako častnem številu na njeni poslednji poti, nam preostalim pa kakorkoli izrazili svoje žalovanje in sočustvovanje.

Najlepša hvala vsem in za vse!

V Ljubljani, dne 6. decembra 1932.

Žalujoči ostali.

Umrla nam je naša predobra mama, gospa

IVANA TREO

zasebnica.

Pogreb nepozabne bo v sredo, dne 7. decembra ob pol 4 popoldne izpred mrtvaške veže Splošne bolnišnice na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana-Maribor, dne 6. decembra 1932.

ZALUJOČA HČERKA IN SIN.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.